Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237, 4-0807
УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 178. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 16-го ВЕРЕСНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 16, 1954. No. 178. VOL. LXII.

ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ДЕФІЦИТ У ВИСОТІ 4.7 БІЛЬЙОНА

АЙЗЕНГАВЕР ПЕРЕДБАЧАВ ДЕФІЦИТ В СУМІ ТРЬОХ БІЛЬЙОНІВ, АЛЕ НЕДОБІР МУСИТЬ ЗРОСТИ ВНАСЛІДОК ЗМЕНШЕННЯ ПОДАТКІВ

Вашингтон. — Секретар скарбу Джордж М. Гомфрі і директор бюджетових справ Роленд Р. Гафс на пресовій конференції заявили, що федеральний недобір в фінансовому році 1955 виноситиме не три більйони долярів, як це передбачив президент Айзенгавер у своєму бюджетовому проєкті, тільки 4.7 більйона долярів і становитиме 4,700,000,000 долярів. Уряд зменшив свої передбачені в січні видатки, на 1,600,000,000 долярів із загальної суми видатків 65,600,000,000 долярів але Конґрес прийняв закон, який зменшує прибуток державної скарбниці на 3,400,000,000 долярів. Передбачають, що прихід із податків виноситиме коло 59,300,000,000 долярів. Зменшено податки від надмірних прибутків на суму 1,100,000,000 долярів, а від корпорацій на суму 1,500,000,000 долярів. Видатки на державну оборону виносять 66 відсотків всього буджету і вони становлять 41,900,000,000 долярів, на 4,300,000,000 долярів менше, як видано в фінансовому році, що закінчився в червні 1954 року. Секретар скарбу і директор бюджетових справ заявили, що вони старатимуться при кінці фінансового року 1955 року зменшити передбачений дефіцит, але не сказали, яким способом це станеться. „Наша ціль, казав Гомфрі, — це збалянсований бюджет". Ми змагаємо до цієї цілі всіми можливими засобами, але дбаємо і про те, щоб затримати рівновагу між видатками на державну оборону, здоровою державною економікою і здоровою фінансовою ситуацією. Президент Айзенгавер заявив у своїй мові в Денвері після закінчення праці Конґресу, що дефіцит зменшився на дві треті в порівнанні з тим, який передбачав попередній демократичний уряд, і що уряд є на шляху до збалянсованого бюджету вже в найближчих роках. Гомфрі заявив журналістам, що „ми працюємо кожного дня і кожного тижня в цьому напрямку, щоб зменшити дефіцит державної скарбниці". Але він додав, що часом його уряд стрічає господарські протидії, які стримують осягнення цієї цілі. Хоч і не будуть збільшені податки, то прибуток державної скарбниці збільшиться, бо збільшується число населення, яке спричиняє збільшену продукцію і поширює національну економіку. Секретар скарбу заявив, що він не оперує „гарнішими числами", щоб справу бюджету представити краще, як вона в дійсності є.

Роздрібні продавці хвалять господарську політику Айзенгавера

Денвер, Колорадо. — Екзекутивний Комітет Федерації Американських Роздрібних Продавців відвідав президента Айзенгавера і дякував йому за те, що його уряд веде таку економічну політику, яка унезалежнила господарське життя країни від великих урядових видатків. До цієї федерації належать 27 крайових і 34 стейтові товариства роздрібних продавців. Комітет дякував президентові за зменшення державних видатків, зменшення прибуткових податків від осіб і корпорацій, скасування контролі цін та інші полегші для розвитку підприємств. Екзекутивний Комітет очолював Ровленд Джовнс, молод., який є головою цієї Федерації, та ще десять його членів.

Атомова енерґія заступить вугілля, оливу і газ — каже атомовий фахівець

Ню Орлінс, Луїзіяна. — Генеральний директор Відділу Атомових Продуктів при Дженерал Електрік Ко. Френсіс К. МекКюн заявив, що через 20 років атомова енерґія зробить непотрібними вугілля, оливу і газ — для огрівання людських мешкань і траспорту. Цю заяву склав він на зборах Американського Товариства Природного Газу, передбачаючи, що через дві десятки років газ втратить свою вартість як опальовий матеріял. „За двадцять років, — сказав директор МекКюн — ми будемо бачити, що газ, олива і вугілля гратимуть ще свою останню ролю як сирівці для хемічної продукції, бо люди послуговуватимуться пальним, випродукованим з атомової енерґії". Найшвидше атомова енерґія продукуватиме електричну енерґію, і це станеться через п'ять - десять років. Після того атомова енерґія продукуватиме ще й корисні вибухові матеріяли, а вкінці зовсім заступить ту опалову силу, яку тепер постачають вугілля, олива і газ. МекКюн твердив, що в найближчих роках не передбачається уживання атомової енерґії для транспорту.

ПРЕЗ. УНР Д-Р СТЕПАН ВИТВИЦЬКИЙ ПРИЇХАВ ДО ЗДА

Д-р Степан Витвицький

Ню Йорк. — Президент Української Народної Республіки на вигнанні д-р Степан Витвицький приїхав у вівторок уранці 14-го серпня ц. р. кораблем „Юнайтед Стейтс" до Ню Йорку. Він затримається в З'єдинених Державах довший, докладно неозначений час, для виконання певних закордонно- і внутрішньо-політичних завдань закордонного Державного Центру УНР. У пристані привітали д-ра Степана Витвицького члени його найближчої родини, які живуть у Ню Йорку, як також гурт українських громадян коло 20 осіб, на чолі з д-ром Костем Паньківським, діючим заступником представника Української Національної Ради в ЗДА. Д-р Степан Витвицький перевів подорож дуже добре і знаходиться у повноті своїх сил. Д-р Степан Витвицький, що був керівником ресорту закордонних справ і представником УНРади в ЗДА, виїхав в лютому місяці минулого року до Европи, де перейняв становище голови Виконного Органу УНРади, *опорожнене* після смерти д-ра Степана Барана. В першому дні 3-ої сесії Української Національної Ради, 6-го березня 1953, обрано його одноголосно головою Української Національної Ради, який за 22. параграфом Тимчасового Закону про Реорганізацію Державн. Центру після смерти Президента УНР, автоматично стає головою держави, з титулом, правами й обов'язками Президента Української Народної Республіки, тепер на вигнанні. Попередник д-ра Степана Витвицького, президент Андрій Лівицький, — який був наступником Головного Отамана Симона Петлюри, помер 17 січня 1953 р., у Карльсруге. Вістку про приїзд д-ра Ст. Витвицького до Ню Йорку подали місцеві радіостанції.

Стейт Мейн вибрав демократичного губернатора

Портленд, Мейн. — У стейті Мейн вибрано вперше за 20 років демократичного губернатора, яким є бувший урядовець з часів Труманової адміністрації Едмунд С. Москі. Він дістав на двадцять кілька тисяч більше голосів від теперішнього республіканського губернатора Вертон М. Кросса. Але всі інші важніші пости здобули знову республіканці в цьому стейті, в якому Республіканська Партія має велику перевагу. Перевибрано на сенаторку республіканку Марґарет Чейз Смит та затримали свої мандати три республіканські конґресмени Роберт Гейл, Чарлз П. Нелсон і Кліффорд Е. МекІнтайр. Нововибраний губернатор заявив, що його несподіваний вибір свідчить про те, що населення стейту хоче зміни на пості губернатора, бо не все було в порядку в стейтових справах. Він заявив також, що вибори в стейті Мейн можуть відбивати настрої всього населення ЗДА. Переможений губернатор Кросс твердить, що вислід виборів не свідчить про те, що виборці не мають довір'я до теперішньої адміністрації, а перемогу демократичного кандидата спричинили недавні ураґани, внаслідок яких багато виборців не могли голосувати. Редактор незалежного щоденника „Бар Гарбор Таймса" С. Едвард Ші, твердить, що перемога демократичного губернатора — це не перемога демократів, а особиста перемога нового губернатора і вияв недовір'я до дотеперішнього губернатора Кросса. Республіканці не тратять надії на перемогу під час осінніх виборів і звертають увагу на те, що сенаторка Смит здобула велику більшість голосів, побиваючи свого демократичного противника, а також на те, що всі інші важніші виборні пости в стейті здобули республіканські кандидати.

Заповідають великі зміни в армії

Вашингтон. — Неофіційний „Журнал Армії, Фльоти і Летунських Сил" повідомляє, що в найближчій будуччині передбачені великі зміни в команді Американської армії, при чому мав би відійти на емеритуру і шеф штабу армії генерал Метью Ріджвей. Цей журнал пише, що секретар оборони Роберт Т. Стівенс високо оцінює генерала Ріджвея і бажав би, щоб він і надалі залишився в чинній службі, хоч повинен 3 березня 1955 року відійти на емеритуру, але цю справу зможе вирішити сам президент Айзенгавер. Та як генерал Ріджвей залишить армію, то, згідно з цими поголосками, його становище мав би зайняти генерал Алфред М. Ґрунтер, — теперішній командант військ НАТО в Европі. Зміни обхопили б також віце-шефа штабу армії — генерала Чарлза Л. Болте, команданта наземних військ в Европі — генерала Вільяма М. Годжа і команданта далеко - східньої армії — генерала Джана Е. Голла. Відійшли б на емеритуру, або і на інші становища, сотки старших віком полковників і генералів.

Департамент рільництва перейняв опіку над харчовими засобами на випадок небезпеки

Вашингтон. — Департамент рільництва 13 вересня перейняв опіку над всіми харчовими засобами цієї країни на випадок війни та ворожих саботажів. Сталося це внаслідок зарядження президента Айзенгавера з минулого тижня. Айзенгавер підкреслив, що харчові засоби держави — будуть головною ціллю для ворожих бомбовиків і саботажистів під час війни. Департамент рільництва повідомляє, що на випадок ворожої атаки 12,000 науковців дбатимуть про те, щоб не допустити до біологічного знищення харчів та запобігатимуть поширюванню мікробів, які могли б викликати пошесні недуги. Під час миру ці науковці зайняті на полях, в лябораторіях і різницях та боряться проти пошесних недуг в рільництві і тваринництві.

МОСКВА ГОСТРО ЗАПРОТЕСТУВАЛА ПРОТИ СХІДНЬО-АЗІЙСЬКОГО ПАККТУ

Москва. — Московське радіо проголосило обширну заяву совєтського міністерства закордонних справ з гострим осудом південно-східнього азійського оборонного пакту, підписаного в минулому тижні у Манілі. Москва офіційно заявляє, що той пакт є звернений „проти безпеки в Азії" і проти „волі і національної незалежности" азійських народів. Москва представляє той пакт, як засіб імперіялістичної політики З'єдинених Держав і дальших колоніяльних зусиль европейських держав, при чому на доказ свого твердження наводить факт, що автором того пакту не є ніяка азійська держава, а ЗДА, віддалені, мовляв, на тисячі миль від Азії. Три азійські держави, що підписали той пакт — Філіпіни, Сіям і Пакістан — Москва називає прислужниками західніх великодержав: вони мають, мовляв, „руки й ноги зв'язані" і є цілком залежні від З'єдинених Держав. Східньо-азійський пакт, це в очах Москви — „нове військове угрупування, що репрезентує бльок кольоніяльних потуг, в Азії, де ситуація радикально змінилася, відколи великий китайський нарід відніс історичну перемогу". Москва каже, що коли сиґнатарі далеко-східнього пакту говорять про оборону свобод народів, то під цим треба розуміти їх боротьбу проти „національного визволення" азійських народів. Остання московська нота — як коментують американські часописи — є дальшою ланкою в пропаґандивній кампанії, що її повела Москва після провалу Европейської Оборонної Спільноти. Москва, мовляв, люта, що її дипломатична перемога осягнена голосуванням французького парляменту, не потягла за собою повної капітуляції Заходу.

Етлі радить зневтралізувати Формозу

Мельборн, Австралія. — Колишній англійський прем'єр Етлі, який у поворотній дорозі з комуністичного Китаю перебуває тепер в Австралії, висловив свій острах, що спір за Формозу між комуністичним Китаєм і національним урядом, що має на Формозі свій осідок, може призвести до нової великої війни. Він запевняв, що комуністичний Китай найбільше боїться американського імперіялізму, який, мовляв, може використати Формозу, як базу для нападу на китайський суходіл. Тому він радив піддати „тим часом" Формозу під адміністрацію, напр., Об'єднаних Націй і зневтралізувати той острів. Етлі признав, що він не знає, чи яканебудь сторона на це погодилась би. Він признав теж, що завжди існує небезпека, що будь-який уряд набере імперіялістичного розгону, але висловив сумнів, чи комуністичний Китай поведе якусь нову аґресію: мовляв, Китаєві потрібний мир для внутрішніх реформ.

Візита ген. Ріджвея в Мехіко викликала поголоски про американсько-мехіканські переговори

Мехіко Сіті, Мехіко. — *Шеф штабу армії генерал* Метью Ріджвей прибув із групою старшин до столиці Мехіко як гість мехіканського уряду, щоб бути присутнім на Святі Незалежности, яке Мехіко святкує в середу 15 вересня. Ця візита генерала Ріджвея в Мехіко викликала поголоски про те, що ЗДА хочуть нав'язати з Мехіко переговори, які розбилися 1952 року, бо тоді мехіканський уряд заявив, що не хоче висилати поза кордони країни ані одного свого вояка і не хоче жадного договору із ЗДА в справі військової допомоги. *Американські урядові кола в мехіканській столиці* заявляють, що вістки про нав'язання переговорів у справі військової допомоги Мехіко є неправдиві. Але політичні обсерватори міркують, що тепер — сприятливіша хвилина для американсько - мехіканських переговорів, бо вже немає війни в Кореї, куди треба б було висилати війська. А до того мехіканська армія заявляє, що вона потребує змінити перестарілу зброю і умундурування, а на це мехіканський уряд не має грошей.

Не приймають 21 держави до Об'єднаних Націй

Об'єднані Нації. — Комісія Об'єднаних Націй, що займається справами приймання нових членів, оприлюднила звідомлення, згідно з яким не полагоджено досі прохання 21 держави про прийняття до Об'єднаних Націй. Комісія проголосила, що всі її заходи полагодити цю справу позитивно закулісовими переговорами — не привели до цілі і справа застрягла на мертвій точці. 14 держав не можуть дістатись до ОН через „вето" СССР. Сім інших держав, здебільша сателітські, не можуть дістати потрібної кількости голосів в Раді Безпеки. Не належать до ОН ще такі держави: Йорданія, Портуґалія, Ірляндія, Італія, Австрія, Фінляндія, Цейльон, Південна Корея, Непал, Лібія, Японія, Південний В'єтнам, Ляос і Камбоджа — згоду на прийняття цих держав дає Захід. Зі свого боку СССР підтримує заходи таких держав: Альбанії, Монголії, Мадярщини, Румунії, Болгарії, Північної Кореї і Північного В'єтнаму.

Почалися переговори про самостійність Тунісії

Париж. — Після того, як несповна два тижні тому французький міністер для справ Тунісії і Марокко Фуше формально розпочав переговори в Тунісі про надання цій країні внутрішньої самостійности, фактично ділові розмови на цю тему розпочалися у Парижі між делеґатами туніського й французького урядів. Найбільше труднощів викличе — заповідають часописи — устійнення правно-формального стану 200,000 французів, які живуть у Тунісії, і тунісців у Франції. Іде про те, щоб Франція зберегла надалі „протекторські" права в Північній Африці, затримуючи за собою ресорти закордонних справ і частинно військових та зберігаючи господарські інтереси, і щоб, поруч з цим, Тунісія дістала дійсно власну самоуправу в усіх інших ділянках. Переговори триватимуть три місяці.

ПОВНИЙ УСПІХ ІДЕНА У РИМІ

АНГЛІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР ВИЇХАВ З РИМУ ДО ПАРИЖА, ДЕ БУДЕ РЕЧНИКОМ 6 ЗАХІДНІХ ДЕРЖАВ У РОЗМОВІ З ПРЕМ'ЄРОМ МЕНДЕС-ФРАНСОМ

Рим. — Англійський міністер закордонних справ Антоні Іден і міністер закордонних справ Італії Аттілльо Піччіоні дійшли у тригодинній нараді до повної згоди в справі розв'язання кризи, що настала після того, як французький парлямент відкинув Европейську Оборонну Спільноту. У проголошеному комунікаті стверджується „повне порозуміння щодо того, що обидва уряди мусять зробити все, що є в їх силі, щоб довести до більшої єдности Західньої Европи з включенням Німецької Федеративної Республіки і з повною участю Королівства Великобританії". Ця остання заввага, повторена з комунікату, виданого після розмови Ідена з Аденауером, вказує на те, що й й Римі була мова про поширення Брюссельського договору з 1948 року на Західню Німеччину й Італію. Той договір, який згодом зійшов на задній плян у зв'язку з створенням НАТО і Европейською Оборонною Спільнотою, був підписаний між Англією, Францією, Голляндією, Бельґією й Люксембурґом і передбачав на час 50 років тісну військову, культурну й економічну співпрацю. У згаданому комунітаті говориться далі про конечність „швидкої акції", щоб скликати конференцію для „можливо найшвидшого" пов'язання Західньої Німеччини з західніми державами, „щоб пожвавити справу европейської унії і оборони вільного світу". У тому англо-італійському комунікаті говориться далі про порозуміння щодо розвитку *англо-італійських взаємин по* лінії „довір'я і тісної співпраці".

З Риму, де Іден мав ще окрему довгу нараду з прем'єром Шельбою мабуть про проблему італійсько-юґославського спору за Трієст, — Іден виїхав до Парижу, що буде останнім етапом подорожі англійського міністра по західньо-европейських столицях. У Парижі Іден — як пишуть західні часописи — матиме найтрудніше завдання — узгіднити погляди з французьким прем'єром і міністром закордонних справ Мендес-Франсом. Позиція Ідена буде настільки сильна, що він виступатиме не тільки в імені Англії, але й 5-ох інших західніх держав, сиґнатарів Европейської Оборонної Спільноти. Часописні коментарі дивляться оптимістично на місію Ідена в Парижі, бо концепція поширення Брюссельського пакту на Західню Німеччину й Італію дає Франції те, чого вона найбільше хотіла: тісніше пов'язання Англії з европейським континентом і ґарантію для Франції, що ця остання не залишиться „одинцем" з Німеччиною в Европейській Оборонній Спільноті. Розмови Ідена у Парижі передбачені на середу й четвер, так, що Ідена сподіваються в п'ятницю назад у Лондоні. Тоді він негайно приготовиться до звідомлення з своєї подорожі по Европі перед Радою НАТО. Покищо ще не рішено, чи перед скликанням повної Ради НАТО відбудеться конференція 9-ти держав, а саме шести держав Европейської Оборонної Спільноти, Англії, З'єдинених Держав і Канади. Стилізація комунікатів, виданих досі у Брюсселі, Бонн і Римі після відвідин Ідена у тих столицях, як також одночасні наради з західньо-европейськими державними мужами американського державного *підсекретаря* Морфі вказують на те (пишуть західні часописи), що Захід не відтягатиме цим разом справи своєї консолідації, яка направила б зло, що постало з відкинення Францією Европейської Оборонної Спільноти.

Рада Европи хоче воскресити Европейську Оборонну Спільноту

Страсбурґ. — У Страсбурґу зібралась Рада Европи, яку творять делеґати 15 західньо-европейських парляментів. Рада Европи — це дорадча установа, бо всі її постанови тільки тоді можуть набрати сили, коли будуть прийняті всіми дотичними державами, проте вона має велике політичне значення, як місце зустрічі чільних політиків і їх трибуни. Головна тема нарад — Европейська Оборонна Спільнота і криза, яку викликало злощасне голосування в французькому парляменті. Проводить Раді Европи французький соціяліст Ґю Моллє, палкий прихильник ЕОС і противник Мендес-Франса. Початкова дискусія виявила поважну розбіжність поглядів. Меншість рада б розв'язати існуючу кризу просто прийняттям Західньої Німеччини до НАТО, зате більшість хоче рятувати ще пакт Европейської Оборонної Спільноти, завівши в ньому такі зміни, які уможливили б повторне зголошення його до французького парляменту. Тому, що бельгійський міністер закордонних справ Генрі Спаак не може прибути перед п'ятницею, а також сподіваються приїзду Мендес-Франса і канцлера Аденауера, засідання відложено до п'ятниці. До того часу англійський міністер Іден переведе розмови в Римі та Парижі і буде відомо, до яких він дійшов висновків та яка є можлива практична розв'язка кризи.

В АМЕРИЦІ

● **У Федеральному суді** в Ню Йорку порторіканець Ґонзальо Лєброн Сотомейор зізнав, що порторіканські націоналісти плянували в жовтні минулого року вбити президента Айзенгавера. Лєброн сказав, що до нього прийшов Хуліо Пінто Ґандія і обговорював з ним плян нападу на Конґрес, на президента Айзенгавера і на порторіканського комісара в Вашинґтоні Ферноса-Ізерна.

● **Син бувшого** демократичного кандидата на президента ЗДА Ювінґ Стівенсон, молод., заручився з панною Ненсі Луїс Андерсон, яка найближчого року має закінчити Смитів каледж. Не повідомлено, коли має відбутися весілля молодої пари.

● **Коло Ліндену, Ню Джерзі,** автобус, в якому їхали 31 вояк і 5 цивільних осіб, наскочив на інший автобус. В катастрофі поранені 36 осіб, з того числа кілька поважно.

● **Деякі католицькі церкви** в Ню Йорку відложили на деякий час гру бінґо, бо ще невияснено, чи ця гра дозволена. Прибуток з цієї гри йшов на добродійні цілі. Політичні партії використовують зв'язану з цією грою справу для виборчої кампанії. Громадянство є за тим, щоб бінґо дозволити для здобуття фондів на добродійні цілі. Згідно з наказом поліції стримано гру вб інґо у всьому Ню Йорку.

● **Під час весілля** панни Ен Павелл в Ґленкові, Лонґ Айленд, хтось украв молодій біжутерію вартости 6 тисяч долярів. Між дорогоцінностями — перлове намисто вартости 4,700 долярів.

● **Місцевий Відділ** Конфекційних і Тютюнових Автоводіїв так „господарив" своїм фондом, який давав річного прибутку на суму 250,000 долярів, що не зміг платити зобов'язань своїм 1,250 членам. З того фонду заплачено за реальність вісім разів більше, ніж вона в дійсності коштувала, а керівник цього фонду діставав 30,000 долярів річної платні.

● **Атомова енерґія** незабаром змінить способи будови домів. При допомозі насвітлювання радієвими променами можна буде продукувати пластику тривкішу від сталі. Цей матеріял матиме таку низьку теплопровідність, що майже не треба буде опалювати домів.

„ШАБЛЯ МАЗЕПИ" ДЛЯ КАДЕТА ВЕСТ ПОЙНТ-у

Филаделфія. — З нагоди делеґатського з'їзду Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці, який відбудеться тут у найближчу суботу і неділю, 18 і 19-го вересня, буде вручена кадетові старшинської школи в Вест Пойнт, Міщакові, який робить найкращі успіхи в науці і вишколі, нагорода ОбВУА, що носить назву „Шабля Мазепи". Нагодора буде вручена кадетові врочисто в готелі Белвю Страдфорд під час прийняття, на кому виступатимуть високі військові і державні достойники, між ними генерал-майор Е. Е. МекМорленд, адмірал Менц, конґресмен Фіґен, Едвард О'Коннор та інші. Сторожу прапорів (Калор Ґард) вестимуть кадети Військового Пенсилвенійського Інституту з Честер, Па. На прийнятті будуть відзначені теж інші кадети українського походження, що роблять добрі поступи в науці і вишколі.

В СВІТІ

● **Совєтська сторожа** під Берліном арештувала на автостраді двох американців, імовірно лікаря і його дружину. Вони виїхали поза Берлін на прогулянку автом і робили фотознімки. Це негайно звернуло на них увагу комуністів, які мабуть повідомили про це сторожу, яка й арештувала пару в її поворотній дорозі до Берліну.

● **В містечку Мо** у Франції святковано 40-ві роковини перемоги французів у першій битві над Марною у 1914 році, коли то зупинено похід німецької армії на Париж. Між учасниками тої манифестанції був французький генерал Альберт Ніссен, який командував тоді одною з армій над Марною, під верховним командуванням маршала Жоффра. Тепер ген. Ніссен має 98 років.

● **Сенатор Александер Вайлі,** голова сенатської комісії для закордонних справ, відвідав у Парижі прем'єра Мендес-Франса і мав із ним довгу розмову. Після того він заявив журналістам, що дивиться оптимістично на можливості заступити Европейську Оборонну Спільноту іншою міжнародною комбінацією. Сен. Вайлі, поки приїхав до Франції, склав був у Західній Німеччині заяви з гострою критикою прем'єра Мендес-Франса.

● **Генерал СС,** Карль Альбрехт Обер, який був командувачем у Парижі під час гітлерівської окупації і дістав собі у французів назву „різника з Парижу", стає з своїм помічником полк. Кнохеном удруге перед французьким воєнним судом за воєнні злочини. Він пересидів уже 9 років у французькій в'язниці.

● **Дружина австрійського** архикнязя Отто Габсбурґа, княжна Реґіна Саксонська, породила у Вюрцбурзі в Німеччині близнята: дві дівчинки: Отто Габсбурґ(син останнього австрійського монарха Карла, є формальним претендентом на австрійський престол. Його доньки матимуть тепер титул: архикняжна Австрії і королівна Угорщини, Чехії, Дальматії, Хорватії, Словенії, Галичини й Іллірії.

● **В Англії** грозив залізничий страйк, що був би охопив 400,000 залізничників. В останній хвилині небезпека страйку минулася.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ФРАНЦІЯ ВИННА

Провал з ратифікацією договору про Европейську Оборонну Спільноту у французькому парляменті захитав основою дбайливо і з великим трудом створеної самої концепції европейської оборони, що може мати фатальні наслідки. Показує це наглядно вислід недільних виборів у західньо-німецькій провінції Шлезвіґ-Гольштайн, у яких зазнали поразки західньо-німецький канцлер д-р Аденауер та його християнсько-демократична партія.

Франція вчинила з договором про Оборонну Спільноту так, як Тарас Бульба із своїм сином: вона його породила і вона його вбила. „Убитий" французьким парляментом договір передбачав, між іншим, створення спільної „европейської армії", яка включала б відповідну кількість рішальних для европейської оборони німецьких дивізій. Практично це означало включення Німеччини в спільну оборону і рівночасно відповідну контролю її, необхідного для тієї оборони, озброєння.

Великим прихильником такої концепції, як і взагалі західньої політики, був канцлер Аденауер та його партія. Їхніми опонентами в цьому відношенні була соціял-демократична партія, що ставила концепцію об'єднання підсовєтської східньої і вільної західньої Німеччини перед справою спільної західньої оборони. Що більше, німецькі соціялісти зовсім не приховували своєї прихильности до порозуміння з Совєтами, не зважаючи на своє націоналістичне наставлення.

Ці дві концепції — включення в західню оборону та контрольоване озброєння Німеччини, з одного боку, і пацифізм та схильність до порозуміння з Совєтами для уявленої можливости об'єднати країну, з другого боку, — були головним арґументом передвиборчої кампанії і самих виборів у Шлезвіґ-Гольштайні. Перемогла ця друга концепція, що вважається безпосереднім наслідком провалу ратифікації договору про Европейську Оборонну Спільноту у Франції та грізним мементом щодо дальшого розвитку подій.

Поразка християнських демократів канцлера Аденауера у виборах до парляменту одної західньо-німецької країни, яка входить в склад західньо-німецької державної федерації, ще не є поразкою д-ра Аденауера, як канцлера і голови федерального уряду. Але вона поважно захитує його авторитет і змушує його самого перевірити свою політику під кутом висловленої у виборах публічної опінії.

Деякі неґативні наслідки провалу договору Европейської Оборонної Спільноти помітні вже й в Італії, зокрема в останніх переговорах з Югославією у справі Тріесту, та в інших европейських країнах. Натомість тріюмфує Кремль, і має чого. Провал договору є її найбільшим дипломатично-підривним успіхом від часу закінчення другої світової війни.

Ясно, що Захід, зокрема З'єдинені Держави Америки, затривожені таким розвитком. Затривожена ним і Англія, хоч і вона не без вини за нього. Англійський секретар закордонних справ Іден та американський підсекретар державного департаменту Морфі їздять тепер по Европі і намагаються залатати те, що подерла Франція. Найгірше, що Захід не мав жадної реальної і відповідної альтернативи, яку міг би протиставити „убитому" Францією договорові. Єдина альтернатива — це повна суверенність Західньої Німеччини та самостійне її озброєння, що вже тепер, як виказують вибори в Шлезвіґ-Гольштайні, теж не заповідає значного успіху, при дедалі більшій загрозливості. Крім того, говориться про можливість зміни та відповідного достосування Північно-Атлантійського Пакту, щоб могти включити в нього Німеччину, натякається про можливість поширення на Німеччину Брюссельського оборонного договору з 1948-го року та про можливість інших подібних комбінацій. Але все це вимагає часу, при наглядній потребі оборонної готовости.

За всю цю ситуацію та комплікації відповідає насамперед Франція, післявоєнні амбіції і претенсії якої неспівмірні ані з її ролею в останній війні, ані з її можливостями та оборонним вкладом на випадок спровокованої совєтською аґресією нової війни. Америка та інші країни вільного світу великою мірою здають собі з того справу і починають відповідно переформовувати свою політичну і оборонну концепцію. Це прийшлося б їм далеко легше, якби вони могли збагнути весь потенціял і ролю поневолених Кремлем народів за залізною заслоною на випадок нової війни.

ЧЕРГА НА БАТЬКІВ!

(З приводу появи журналу „Веселка")

Початок шкільного року послужив українській пресі в ЗДА й Канаді приводом до вміщення низки статтей на виховні теми. Проблеми, порушені в статтях — не новина, але вони мають ту добру ознаку, що ще й ще раз пригадують нашому громадянству його велику батьківську повинність дати дітям і молоді належне ідейне громадське і релігійне виховання. Діячі виховної справи, виховні установи і школи знаходять у таких статтях підтримку та заохоту до щораз нових зусиль, які мають на меті спрямувати всі наші заходи й методи в одну впорядковану систему і поширити її на ті відсталі групи громадянства, що примостилось у приказковій „хаті скраю" і в збірнім нашім житті беруть дуже незначну участь.

Однак, цьогорічний початок навчального року супроводять не тільки самі пресові статті та теоретичні міркування на взір „треба, варто б" і т. ін. Услід за ними ідуть конкретні діла. 15-го вересня ц. р. при щоденнику „Свобода" вийшло з друку 1-ше число журналу для дітей, „Веселка". Коли взяти до уваги, що теперішня видавнича продукція українських літературних творів для дітей і молоді дуже мізерна, поява журналу-місячника має виняткове значення. „Веселка" повинна бодай частинно заповнити собою порожнечу в доборі матеріялів до читання, науки і розваги, за якими дотепер надаремно розглядалися батьки і виховники. Після того, як на нашому терені з'явилися українознавчі школи і курси, як в окремих родинах і при установах почали закладатися дитячі бібліотечки — поява дитячого журналу є прямим, конечним і логічним наслідком збірного виховного процесу.

Отже, маємо ілюстрований журнал для дітей, який обіцяє згуртувати навколо себе крім „старої ґвардії" з Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, всі наявні на еміґрації літературно-мистецькі сили. Журнал постав заходами невеликого гурту ентузіястів з кругів Українського Народного Союзу, який завжди одним із перших відгукувався на пекучі потреби українсько - американського громадянства. Одначе цей відрадний факт аж ніяк не розв'язує питання дальшого існування і розвитку журналу, і над цим треба б серйозно призадуматися не тільки членству УНС, але й усім громадянам доброї волі.

„Веселка" є дитиною XXIII конвенції УНС, що відбулася цього року в Вашінґтоні. Одначе збори делеґатів не вийшли поза саму постанову, тобто не встановили ніяких видавничих фондів. Як відомо, був проєкт, щоб кожний передплатник „Свободи" доплачував до часопису 10 центів місячно, але більшість делеґатів чомусь назвала цю смішно малу доплату новим „тягарем" і не погодилася на таку легку й вигідну розв'язку справи. Відмова, безперечно, непередумана і помилкова — бо ж хто повірить, що 10 центів, витрачених одною родиною раз на місяць для наших дітей, в теперішніх умовинах може бути тягарем? Адже 10 центів коштує одна пайка морозива (айскріму), а скільки разів на день батьки вліті купують його своїм дітям!

Також важко повірити, щоб ті, які виступали проти доплати, забули, скільки разів за останні роки їм підвищено заробітну платню. В той же самий час висота місячних членських внесків до УНС залишається від ряду незмінна. Не один член „опозиції" нацевно домагався, а може й виходив на страйк, щоб добитися підвищення заробітку, але коли йому запропонували доплатити кілька центів на виховання його дітей або внуків, він відмовився. Важко зрозуміти і прикро над тим думати! Адже ті самі, що протестували проти доплати, напевно дають більші грошові датки на свої церкви, школи, народні доми тощо. Чи думали вони при тому, для **к о г о** вони це будують, **к о г о** до цих будівель приведуть? Чи прийдуть сюди теж їхні діти і внуки, яким належиться те, щоб їх виховати не на безбатьченків, а на свідомих і чесних українсько-американських громадян, на зразкових рядових членів і провідників української національної групи в Америці і, може, на майбутніх конґресменів і сенаторів українського походження?

Деякі делеґати на конвенцію виправдували свою відмову тим, що, мовляв, збори відділів не уповноважили їх голосувати за якенебудь підвищення. Отже, тепер, коли журнал „Веселка" став все таки дійсністю, весь свідомий загал членів і нечленів повинен сказати своє слово. Треба ділом доказати, що широкий загал батьків і приятелів молоді хоче направити постанову конвенції. Треба масово складати на пресовий фонд „Веселки" і тим самим створити її тривкий видавничий фонд, який дозволив би цей усіма сторонами потрібний журнал вдержати і розбудувати бодай на протяг найближчих чотирьох років до чергової конвенції. Обов'язок членів УНС, що дорожать дальшою долею своєї установи і майбутнім нашої спільноти — дати добрий приклад усьому нашому громадянству, яке певно розуміє, що „Веселка" призначена для всіх дітей українського роду не лише в Північній Америці, але в усьому вільному світі.

Сподіваємося, що цю справу візьме собі близько до серця українсько-американське жіноцтво, бо хто ж краще від матері розуміє і відчуває добро дитини? Нам дуже приємно подати до прилюдного відома, що власне з кругів жіноцтва прийшов перший сердечний відгук, як тільки в „Свободі" була заповіджена поява „Веселки". Загальновідома громадська діячка і голова СФУЖО, пані Олена Кисілевська, враз із гарячими побажаннями і словами заохоти, зголосила **п е р ш а** свою внучку Оленку на читачку „Веселки". Бабуня зголошує свою внучку — подія символічного значення, що стверджує потребу нерозривного ідейного зв'язку між поколіннями і служить для нас усіх своєрідним дороговказом на майбутнє. Дай Боже, щоб шановна „мати матерів" на еміґрації мала щасливу руку!

Журнал для дітей готовий — тепер черга на батьків!

Р. З.

Юрій Таркович

ФІКТИВНА СИЛА СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ

Кремлівські володарі систематично приготовляються і провокують третю світову війну. Чому вони це роблять і які є шанси Заходу і Сходу в евентуальній новій війні?

Наймогутнішими державами Заходу і Сходу є, очевидно, З'єдинені Держави Америки, з одного, і Совєтський Союз — з другого боку. Отже розгляньмо могутність цих двох головних потуг, в першу чергу економічну.

На 18-му партійному конґресі в 1939 році Сталін кинув гасло: „наздогнати й перегнати передові капіталістичні країни, а передусім Америку, за десять-п'ятнадцять років". Минуло вже повних 15 років з того часу, Совєти мучать своє населення різними нормами, але ніяк не можуть наздогнати так званих капіталістичних країн. Якже ця справа виглядає сьогодні?

Нафта: В 1938 році ЗДА видобували 163,200,000 тонн нафти, а 15 років пізніше, в 1953 році — вже 317,000,000 тонн, отже приблизно подвійну кількість. Совєтський Союз видобував в 1938 році 29,-210,000 тонн, а в 1953 році — 52,500.000 тонн, значить тільки одну шосту частину нафти видобуваної ЗДА. Нафта, головним продуктом якої є бензина, — найважливіший стратегічний сирівець; без бензини не полетить літак і не рушиться танк чи автомашина.

Чавун: В 1938 році ЗДА продукували 19,300.000 тонн цього металу, а в 1953 році — вже в три рази більше, тобто 68,880.000 тонн. Совєтський Союз продукував у 1938 році 14,600.000 тонн, а в 1953 році — 27,400.000, отже менше як третину продукції ЗДА, при чому власної продукції навіть не подвоїв.

Сталь: Минулого року ЗД-Америки випродукували 112,-000.000 тонн сталі, а Совєтський Союз — приблизно одну третину цієї кількости, тобто 38,000.000 тонн.

Залізна руда: Америка видобула в 1953 році 120,574.-000 тонн, а Совєтський Союз — менше як половину цієї кількости, тобто 56,000.000 тонн.

Цинк: В 1953 році ЗДА видобули 921,300 тонн цинку, а Совєтський Союз — тільки 218.700 тонн, тобто менше як четвертину продукції ЗДА.

Автомашини: В продукції автомашин різного роду різниця ще більш разюча. Ще в 1951 році ЗДА випродукували 6,680.000 легкових і вантажних автомашин, а Совєтський Союз щойно в наступному році, по закінченні п'ятого п'ятирічного пляну, плянує продукувати 468.600 автомашин річно, тобто менше як 13-ту частину продукції ЗДА ще з 1951 року. Якщо взяти під увагу постійний зріст продукції автомашин в Америці, то тепер в Совєтському Союзі продукують значно менше як 15-ту частину продукції ЗДА. На випадок війни справа транспорту є надзвичайно важливою, бо війська Совєтського Союзу майже чисто суходільні і цілком залежать від автотранспорту, тим більше, що залізничі лінії в СССР можуть бути дуже легко знищені бомбардуванням.

У видобуванні інших важливих стратегічних сирівців і в індустріяльній продукції — ситуація подібна. Не зважаючи на непомірну працю та експлюатацію всього населення СССР за 15 років ніяк не наблизився до З'єдинених Держав під оглядом економічної сили. Тепер, як і 15 років тому, Кремль у загальному має не більше як 20% економічної **с п р о м о ж н о с т и** ЗДА. Гасло: „наздогнати і перегнати передові капіталістичні країни" лишилося пустою самопохвальбою, так само, як і всі інші речі, що їх обіцяють чи проповідують кремлівські диктатори.

Якщо порівняти економічну силу т. зв. совєтського бльоку, очолюваного Совєтським Союзом, і протисовєтського бльоку, очолюваного ЗДА, то ситуація виявляється ще більше на некористь Кремлю. Візьмім знову найважливіші стратегічні матеріяли та сировину.

Нафта: По закінченні п'ятого п'ятирічного пляну в 1955 році, увесь совєтський бльок, включно з червоним Китаєм, видобуватиме річно коло 80,000.000 тонн нафти. Некомуністичні чи точніше протикомуністичні країни видобували вже в 1953 році 562,000.000 тонн нафти річно, отже в сім разів більше як совєтський бльок видобуватиме наступного року.

Сталь: В 1951 році совєтський бльок плянує продукувати 61,000.000 тонн сталі, а протикомуністичні країни ще в 1953 році продукували майже в три рази більше, тобто 177,671.000 тонн.

Мідь: У 1955 році совєтський бльок збирається продукувати 515.000 тонн, тоді як протикомуністичний світ ще минулого року продукував майже в 5 разів більше, тобто 2,431.850 тонн.

Автомашини: **С о в є т с ь к и й** бльок продукуватиме в 1955 році 601.000 різного роду автомашин, а некомуністичні країни ще чотири роки тому продукували 8,370.000 легкових і вантажних автомашин.

У продукції інших воєнностратегічних матеріялів і видобуванні сировини ситуація та сама: величезна перевага країн некомуністичного світу над совєтським бльоком. В загальному і тут можна сказати, що, наприклад, в 1955 році, по закінченні п'ятого п'ятирічного пляну СССР і скоординованих з ним плянів його сателітів, совєтський бльок матиме приблизно 15—18 відсотків економічної спроможности протикомуністичних країн, очолюваних З'єдиненими Державами.

Кремлівські диктатори все це знають, але чому ж тоді вони так наполегливо провокують війну, хоча говорять про мир?

Причина дуже проста. Згідно з певними соціологічними законами, кожна диктатура слабне і розвалюється в періоди миру і спокою. Отже, логічно диктатура Кремлю, як колись диктатура Гітлера чи Муссоліні, мусить шукати воєнних авантюр, сподіваючися, що — ану може якось, не зважаючи на економічну слабість і логіку — все ж вдасться війну виграти, як це, наприклад, сталось у другій світовій війні. Все одно і без війни прийде загибель.

Кремлівські володарі говорять про мир для того, щоб перед власним населенням і перед цілим світом показати свою „миролюбивість", а на ділі для того, щоб обдурювати; обдурювання ж є одною з головних прикмет московських большевиків. Але, говорить стара українська приповідка, „бреши, та міру знай!" Кремль не знає міри і оббріхує де і кого можна. Дотепер большевики також вихвалялися, що СССР — „наймогутніша" країна світу під економічним оглядом. Вони старалися показати власному населенню свою силу і рівночасно застрашити вільний світ. Але точні статистичні дані показують ясно й недвозначно, що Кремль з усім совєтським бльоком і під економічним оглядом незрівняно слабший від некомуністичних країн, очолюваних Америкою.

Я. Г.

СПРАВА БЕРҐУ

За кулісами польського об'єднання

У політичній розгрі між президентом польського екзильного уряду в Лондоні, Авґустом Залєським та його однодумцями і недавно змонтованою внаслідок акції ген. К. Сосньковського Радою Національної Єдности та її верховною еманацією — Радою Трьох, — видвигається часто т. зв. „Справу Берґу". Писала про неї польська еміґраційна преса спочатку обережно, сором'язливо, моносилябами, — а недавно заговорила про цю „справу" вже доволі голосно. Згадати б статтю прем'єра польського екзильного уряду Станіслава Мацкевіча п. з. „Край і Берґ" в числі за липень-серпень з 1954 р. паризького журналу „Культура", — статті, вміщені в часописі „Народовєц" в Ленц у Франції, — в часописі „Америка-Ехо" в Толідо, ЗДА, і ін.

Справа ця має особливий посмак через те, що в аферу Берґу замішані визначні польські діячі з тих політичних центрів, що ведуть акцію проти президента польського екзильного уряду Авґуста Залєського.

Що ж це за справа Берґу? В американській зоні Німеччини існувала на протязі кількох останніх років в місцевості Берґ коло Мюнхену польська „пляцуфка" для зв'язків з краєм, тобто з сателітною Польщею. Станиця ця була під патронатом польської політичної ради, а з її рамени заряджував нею визначний ендек Едвард Сойка. На конто тієї „пляцуфки" плили з закордонних джерел поважні грошові суми, які на протязі двох років дійшли до цифри 700.000 долярів. Контакт з Польщею відбувався через спеціяльних кур'єрів, радіопередачі, листи і т. п.

Одного дня зголосилися у тій „пляцуфці" двоє збігців з краю: Ванда Вебер-Маціньска і Ян Хома-Осташевскі. Їх радо прийнято тут на працю. По якомусь часі почали діятись в акції зв'язку дивні речі: висилані з Берґу кур'єри попадали в Польщі в руки „безпеки", яка дивним дивом знала все якнайточніше про те, що діється серед польської еміґрації. Ще по якомусь часі Ванда Вебер-Маціньска і Ян Хома-Осташевскі, що були совєтськими шпигунами й провокаторами, зголосились до совєтської репатріяційної місії — забравши з собою цінні документи та гроші. Слідство польських еміґраційних громадських чинників виявило, що в цьому осередку в Берзі працювали, як урядовці, ще звичайний кримінaліст — бандит, два злодії, один бувший ґестапівець та один конфідент краківської „безпеки". Словом, добірне товариство! Далі вийшло на яв, що „цінні листові інформації з Краю" були фабриковані в Берзі, де їх виписували на ориґінальних листах з краю невидним плином. По приїзді Ванди Вебер-Маціньскої і Яна Хоми-Осташевского до краю відбулися численні арешти тих осіб, які були на услугах станиці в Берзі.

(Закінчення на 3-ій стор.)

МАЛИЙ ТРУД — ВЕЛИКА КОРИСТЬ

Зайшов я до часописного відділу головної бібліотеки м. Филаделфії — Free Library of Phila. Переглянув деякі американські часописи і став шукати іншомовних. Між ними побачив італійські, польські, жидівські, чеські, німецькі і навіть стареньку филаделфійську „Правду" — писану „язичієм".

Коли у просторому приміщенні (а вільного місця на стеляжах залишилось ще багато) не вдалось мені віднайти ні одного українського часопису, я звернувся до бібліотечного урядовця з проханням, щоб він дав мені українські часописи. Послужливий урядовець вийняв з якоїсь скриньки „Щоденні Вісті" і тицьнув мені в руки, кажучи, що це „український часопис". Я подякував за ласку і виснснив, що це — комуністичний, інтернаціональний часопис, писаний українською мовою, але я прошу дати мені справжні українські часописи „Свободу", „Америку", „Народну Волю". Зніяковілий урядовець пригадав собі, що цього тижня, в середу, прийшла була „Свобода", але не міг її знайти.

Отаке то діється з нашими часописами!

А хто тому винен? Чи не ми самі, що про такі „дрібниці" не дбаємо, хоч при всіх можливих нагодах виголошуємо „великих слів, велику силу", не тямлячи, що великі діла є сумою малих, буденних вчинків. Якби так усі наші відвідувачі бібліотек завжди і всюди нагадували про українську пресу, українські журнали і книжки та домагалися англійських книжок про Україну, усвідомлення американської прилюдної опінії, а принаймні її інтеліґентних, провідних шарів, пішло б швидко вперед.

Подумаймо тільки, що кожне американське місто має кілька або й кілька десятків розкішно устаткованих бібліотек, і навіть малі містечка пишаються бібліотечними будівлями, в яких знайдете все, чого душа забажає. В сумі це дає тисячі бібліотек, в яких, наслідком нашого недбальства, на лік не знайдете української книжки, або хоч англійської про Україну. Коли б ми не легковажили собі цієї „дрібниці", наші видання мали б тисячі нових відборців.

Треба також подбати, щоб шкільні уряди ввели до бібліотек для вчителів і молоді книжки про Україну англійською мовою, так як туди повходила різна не раз маловартна, пропаґандивна макулятура, що про український нарід і Україну або нічого не згадує, або, як вже згадає, то „крізь зуби". Мені вдалося без труду ввести декілька англійських книжок про Україну до филаделфійських бібліотек.

Робиться це зовсім просто. Просите в бібліотеці книжки, а коли одержите відповідь, що її немає, скажіть, що ви рекомендуєте купно. Вам дадуть формуляр, в якому виповните рубрики: 1. автор, 2. назва книжки, 3. видавництво, 4. ціна, 5. рік видання, 6. адреса, де можна книжку набути. Допишіть своє ім'я і прізвище, подайте свою адресу і чекайте, аж вас листовно повідомлять, що книжка вже є у бібліотеці.

Труд невеликий, але треба його зробити. Цю акцію потрібно переводити масово, по всіх містах і містечках нашої нової Батьківщини. За рік, за два побачите результати збірної „дрібничкової" праці: усвідомлення американської прилюдної опінії, здобуття нових тисяч приятелів української Правди, що так чудово гармонізує з американськими ідеалами волі і братерства всіх народів світу.

Чи ж не варто для цієї високої мети прикласти хоч трохи труду і уваги?

— М. Дворян.

„Чура", стрілець УПА

ЧЕРЕЗ ДОЛИНУ СМЕРТИ

(Розділ із книги спомилів учасників рейду УПА в 1947 р., що готується до друку)

(3)

Але не так сталося, як гадалося... В селі був донощик УБ (Безпеченьства Публічного) карпаторос Иосафат Клицей. Цей каїн, вибираючись ранком до міста, запримітив, як до кількох сусідніх хат заходили повстанці. Впо[illegible]дне дійшов до міста Горлиць і там зробив донос, а в пополудневих годинах відділ польського війська і кати-комуністи з УБ вже були в селі.

Густа мряка, що висіла над світом, спричинила те, що наші стійки зауважили ворога аж тоді, як він був під хатами. Заалярмували друзів, а ті, відстрілюючись, побігли в лісок. З кількох хат вискочили друзі впору і безпечно, але біда трапилася в крайній хаті, де кватирував кущовий Веселий і пара його стрільців.

Була це якраз хата вуйни стрільця Хитрого, Е. Д. Поляки засипали її запальними кулями, і вона почала горіти. Друг Веселий відстрілювався з сіней і в той спосіб дав змогу вискочити з хати своїм стрільцям. Сам вибіг наостанку, тримаючи в одній руці автомат, а в другій, в кулаці, відбезпечену ґранату. Поляки обскочили його і крикнули, щоб кинув автомат. Веселий відкинув зброю і рішив пробиватися крізь кільце ворогів при помочі ґранати. Та один з ляхів запримітив ґранату в його руці і зарепетував: „Ґранате єще ма!" Тут ґраната пішла на них, та один опришок відбив її на льоту, мов тенісовий м'яч, і вона, впавши під ноги Веселому, вирвала йому бік і вибила очі. Кати добили його кольбами.

Немалий клопіт мав кулеметчик Липа. Якраз в пообідній порі він розібрав свого кулемета, щоб прочистити. Сам роздягнувся, щоб просушити одіж, і чистив зброю лише в сорочці. Коли його заскочив алярм, він вже не мав часу одягатися, тільки вхопив на плечі люфу з дисками, дрібні частини згорнув до шапки і, захищаючи себе пістолею, в сорочці, вибіг надвір і чкурнув у лісок. Тут моментально поскладав докупи кулемета і почав жарити на поляків, що наступали на ліс. Вони втратили охоту ганятися за повстанцями і розбіглися по хатах, думаючи, що там ще когось застукають. І застукали стрільця Хитрого.

Хитрий тільки через те запізнився з утечею, що побіг до стайні, щоб випустити вуйнину худобу, бо вже почало горіти ціле господарство. Поки він випустив корови, поляки вже були під стайнею. Тоді він побіг до комори, кинув автомат, надягнув цивільну блюзу і — в сінях, під стіною, побачив скуленого стрільця Дворяна, який був зроду повільний та безрадний, а тепер, то вже цілком не знав, що має робити.

Хитрий відібрав від Дворяна кріса і кинув до комори. Одягнув друга в якусь гуньку і потягнув надвір. Вони вдвох почали випихати воза з-під шопи, виглядаючи зовсім так, як два сусіди, що прибігли рятувати добро від вогню. Все було б щасливо скінчилося, бо вже надходив вечір і поляки не могли відрізнити наших „пожарників" від решти селян. Але стрілець Дворян все попсував. Він прийшов недавно із східніх теренів і, не знаючи місцевих людей та лемківського діялекту, не знаючи навіть, що це горить хата вуйни Хитрого, заговорив до нього та ще й кликнув по псевді. Поляки це почули, обскочили їх, зревідували і зв'язали.

Почали допитуватись селян, хто їх знає. Селяни, хоч і знали їх, та не зрадили. Вдавали, буцімто вони й не запримітили, коли і звідки ці люди прийшли.

Господарство догоряло. Ще посипалось кілька стрілів із зброї, яку повстанці лишили в коморі, видно було, як викидало з вогню відламки спаленого крісового заліза. Поляки почали собі кпити з наших хлопців — чим вони будуть тепер воювати, і при тому обкладаючи їх кольбами по плечах.

Зовсім смерклось, як УБП з військом вирушили до Горлиць, ведучи з собою двох упістів.

Тим часом з ліска побігли два стрільці до району, де кватирувала чота командира Корби, щоб дати знати про польський напад. Чота зробила засідку на поляків при гостинці, у старих німецьких окопах. Але ворог, ніби пронюхав письмо носом, не пішов гостинцем, а скерувався через сіножаті на коротшу дорогу.

Якби, однак, чот. Корба знав докладніше про ув'язнення Хитрого і Дворяна, він би постарався за всяку ціну їх відбити, чи не дати взяти живими на тортури. Але кур'єри сказали йому, що то була сутичка з поляками, під час якої згоріло дві хати а про інше вони самі не знали.

Посидівши на засідці і не діждавшись нікого, відділ пішов у село і там довідався про смерть друга Веселого та про лиху долю, що спостигла двох наших „пожарників".

А друзів Хитрого та Дворяна вели поляки до Горлиць через село Пантни, зв'язаних докупи одного за ліву, другого за праву руку. Та стрілець Хитрий недарма носив псевдо „хитрого". Хоч як його полячки ревідували, та таки не знайшли за халявою в чоботі маленького, німецького стилєтика з кістяною ручкою, що його носять німці-альпіністи. Ох, як гаряче зробилося Хитрому, коли вони проходили попри лісок! Якби так можна було хоч трошки прихилитись до землі, неспостережно витягнути з-за халяви стилєтика і розірвати ремені, що в'язали його з другом Дворяном! А тоді — давай Бог ноги!

(Закінчення буде)

ЗАКЛИК

ДО СТУДЕНТІВ НЮ ЙОРКУ ТА МЕТРОПОЛІТАЛЬНОЇ ОКРУГИ

Від деякого часу викладаються в Колумбійському Університеті ряд українознавчих предметів, за які університет дає повний кредит. Ці курси, на жаль, є все ще мало популярні і тому ще й досі не можна було добитися того, щоб українська мова була визнана однією з слов'янських мов, в якій студенти славістики могли б спеціялізуватись. Такий стан речей не є наслідком якогось ворожого ставлення до української мови й культури з боку університетських чинників, а браком зацікавлення цими курсантами, як серед українських, так і серед американських студентів. Багато людей зовсім не знають про існування цих курсів, а інші не вважали своїм обов'язком ними ближче поцікавитись.

Утримання і поширення викладання українистики в одному з кращих університетів Америки повинно лежати на серці не тільки студентам Колумбійського Університету та інших високих шкіл Ню Йорку, але й усьому українському суспільству та його організаціям. Є всі дані на те, щоб поставити викладання українських предметів на відповідний академічний рівень та здобути визнання української мови та літератури, як предметів для спеціялізації студентів, що займаються вивченням славістики. Викладання цих предметів забезпечене солідними фаховими силами, потрібно тільки подбати про те, щоб заповнити ці курси відповідною кількістю студентів українського, чи слов'янського походження, як також студентами - американцями, що цікавляться українськими та східньо-европейськими справами. Такі охочі вже є і, напевно, їх знайшлося б ще більше, коли б деякі наші організації змогли допомогти їм в оплаті коштів, пов'язаних з вивченням цих предметів. (Оплата за один курс виносить $75.00 за семестер). В цій справі вже пороблено деякі заходи і є надія, що знайдеться бодай декілька організацій, які зрозуміють вагу і значення цих курсів для нашої справи і допоможуть тим американським чи іншим чужим студентам, які цікавляться українськими проблемами, уможливити їхні студії в цій ділянці.

Звертаємось до студентів нюйоркської округи, як новоприбулих, так і тут народжених, взяти бодай один із нижче вичислених курсів, використати можливість поглиблення знання української мови й літератури та рівночасно допомогти поставити ці курси на такий рівень, на який вони заслуговують. Популяризація цих курсів дасть нам змогу здобути приятелів серед молодих американців, що згодом могли б бути корисними для висвітлення певних проблем української літератури, які все ще розглядаються в рамцях загальноросійської літератури, та якими тут займаються виключно російські літературознавці або їхні учні. Поширення викладання українознавчих предметів, напевно, допомогло б добитись також того, щоб кращі бібліотеки цього міста, чи то університетські чи міські, мали окремі добре організовані українські секції, які справді репрезентували б українську культуру перед американським науковим світом.

В академічному році 1954-55 у Відділі Слов'янських Мов на Філософічному факультеті Колумбійського Університету будуть викладатись слідуючі курси української мови та літератури:

1. Слов'янська філологія. (Slavic Philology 108).

Вступ до історії української та білоруської мови. Викладачем цього 3-кредитного курсу буде проф. Юрій Шевельов. Курс викладатиметься у весняному семестрі.

2. Українська література. (Ukrainian 102) 3 кредити.

Професор Кларенс Менінґ. Осінній семестр.

3. **Семінар з української літератури** (Ukrainian 301) 3 кредити.

Весняний семестр. Професор Кларенс Манінґ.

В School of General Studies викладається курс —

4. **Українська мова** (G. S. Ukrainian 21-22), що в ньому дасться огляд української граматики та провадиться інтенсивне читання українських текстів. 3 кредити кожного семестру. Викладач — п. Валентина Карпова.

Точніші інформації про викладання українських предметів можна знайти в каталогах Колумбійського Університету (Філософічного факультету та School of General Studies). За інформаціями та за каталогами можна звертатись або безпосередньо до згаданих відділів університету, або до голови Українського Улюбу при Колумбійському Університеті п. К. Варварова 9 West 97th Street, New York.

Управа Українського Клюбу при Колумбійському Університеті в Ню Йорку.

ХРОНІКА ТРЕНТОНУ, Н. ДЖ.

10-річчя бою під Бродами — відсвятковано урочисто в неділю 12 липня ц. р. на просторій площі церкви Св. Йосафата при 1195 Дуц Евеню. Це було одне із перших на терені ЗДА святкувань славної річниці вимаршу в поле I Української Дивізії — УНА. Свято було продумане як Зустріч вояків I УД — УНА з громадянством, а в програмі цього наскрізь оригінального й гідного святкування були: Польове Богослуження в грекокатолицькому обряді і Богослуження в православній церкві Пресвятої Тройці в намірення українського воїнства, Панахида за спокій душ упавших під Бродами та на всіх фронтах 2-ої світової війни українських вояків I УД — УНА, роздача пропам'ятних відзнак учасникам бою під Бродами, пропам'ятний апель в честь поляглих, концерт метрополітального хору „Думка" з Ню Йорку і спортові змагання спортових дружин за чашу Дивізії.

Свято організувала Головна Управа Братства кол. вояків I УД — УНА в ЗДА, а технічною підготовкою займалася місцева Станиця Братства. Це була одна із кращих імпрез його роду впродовж цього року в нашому місті.

Відділ „Союзу Українок Америки" ім Кн. Ольги — відбув у неділю, дня 16 травня ц. р. свої річні Загальні Збори, на яких обрано головою вже вдруге п. м-гр. Ірину Бованко, а до виділу увійшли пані: Стефанія Ґец — заст. голови, Ніна Самокішин — секретар, Ганна Петруняк — касир, Людмила Сердюк — імпрезовий референт, Романа Мицик — культ.-осв. референт, Марія Савула — суспільно - опічний реф., Ольга Госвич — орг. реф., і Стефанія Калитчук — член виділу.

Старанням цього Відділу СУА влаштовано в дні 11 квітня ц. р. Вечір слова й пісні на честь Лесі Українки при співучасті місцевого пластового жіночого коша. На програму цього оригінального і гарного вечора зложилися: виступи місцевого мішаного хору під кер. Івана Вігуна, жіночого вокального квартету під кер. п. Ірини Бованко (пані Марія Лампіка, Ганна Петруняк, Ірина Турчин і Тися Войцун), вступне слово п. Ірини Бованко, доповідь про творчість Лесі Українки ст. пластунки Нусі Васильків з вмонтованими деклямаціями ст. пластунки Оксани Мицик, та інсценізація поеми Лесі Українки „На руїнах" у виконанні пань: Сердюк, Лампіка, Госвич, Турчин і панів: Самокішин, Петруняк, Гижецький і Плис. Інсценізацію приготовила артистка українських театрів п. Людмила Сердюк, декорації малював — сотник Василь Сердюк.

Спільно з двома іншими жіночими організаціями Трентону, на плятформі „Об'єднаного Жіночого Комітету", відділ СУА перевів великодню збірку для залишенців на підписні збіркові листи ЗУАДК, що у своїх наслідах дала загальну суму 140.95 дол. Цю грошову суму передано для розподілу ЗУАДК у Филаделфії.

В дні 24 липня Відділ влаштував Вечір, присвячений патронці Відділу княгині Ользі, на якому п. Ганна Петруняк дала доповідь про життя й діяльність нашої княгині, а пані з ділового комітету вгощали запрошених гостей і членів Відділу часм. Члени Відділу активно брали участь в Громадському Комітеті для Влаштування Ювілейної Карпатської Ватри УСС в Черчі в дні 28 серпня ц. р. та постійно допомагають місцевій греко - католицькій парафії Св. Йосафата у її душпастирсько - громадській діяльності.

На спілку з місцевим Відділом Матірнього Союзу Українок, Відділ СУА приготовляє велику виставку українського мистецтва в рямках щорічного стейтового ярмарку, так званого „Стейт фер", що цього року має відбутися в Трентоні в днях від 26 вересня до 3 жовтня.

Відділ „Матірнього Союзу Українок" — під проводом голови п. Дарії Кузик (раніше п. Марії Стратієнко), вже третій рік проявляє багатогранну діяльність. Упродовж 1954 року старанням Відділу відбулися в Трентоні такі імпрези: в зимовому сезоні влаштовано масковий баль, з якого дохід був призначений для залишенців в Европі, в місяці квітні зорганізовано в трентонському „Контемпорері Клаб" концерт молодого піяніста Романа Рудницького, переведено грошову збірку на „Коляду" для залишенців на підписні збіркові листи ЗУАДК-у, влаштовано чайний вечір - зустріч з панями — членами споріднених жіночих організацій в Трентоні.

На спілку з Об'єднаним Жіночим Комітетом" в 1954 році проведено грошову збірку на „Писанку" для залишенців, а в 1953 році влаштовано виставку українського мистецтва на виставовій площі трентонських щорічних „Стейт Фер", получені з висдупом артистки - співачки п. Віри Цебенко і хореографічної групи ОДВУ під кер. п. Р. Петріни з Ню Йорку. Зорганізовано дитячий садок, переведено грошову і одягову збірку для діточих садків в Німеччині та влаштовано спільну „Ялинку" для дітей і забаву для дорослих, дохід з яких відіслано туберкульозно хворим в Австрії і Німеччині.

Загальні Збори Відділу відбулися 5 червня ц. р. на яких вибрано головою: п. Дарію Кузик, а членами Управи стали: п. Гана Самосій — секретар, п. Галя Кальман — касир, п. Емілія Панасюк — культ.-осв. реф., п. Віра Бондаренко — орг. реф. До Контрольної Комісії ввійшли пані: Валя Захвалинська, Аля Дерев'яненко і Віра Сендзік. Для переведення підготовки цьогорічної Мистецької Виставки в рямках стейтового ярмарку, виделеґовано пань Галю Кальман і Емілію Панасюк, що спільно з панями Ганною Петруняк і Ніною Самокішин з відділу СУА взялись до серйозної праці.

Відділ ООЧСУ на терені Трентону проявляє також чималу діяльність. Його старанням, при співпраці місцевого осередку СУМА, зорганізовано Філію Українського Народного Університету, що впродовж біжучого року дала декілька публичних лекцій — доповідей, як ось: проф. А. Шавлач — „Колонізація Кубані", проф. Ю. Бобровський — „Роля світогляду в національно - визвольній боротьбі України", о. Т. Атаманюк — „Найважливіші сьогоднішні проблеми", п. І. Вівчар — „Микола Міхновський", інж. Т. Левицький — „Значення комах в сільському господарстві".

На спілку з осередком СКМА влаштовано в дні 23 травня Святочну Академію на честь Симона Петлюри, Євгена Коновальця і всіх Героїв, упавших за волю України. Члени ООЧСУ беруть активну участь в громадському житті нашої громади, а в останньому часі закупили, разом з осередком СУМА, площу під будову Власного Дому.

Старанням ООЧСУ в часі Великодніх Свят делегація жінок і дітей — членів ООЧСУ відвідали губернатора стейту Ню Джерзі п. Роберта Майнера та вручили йому великодній подарунок — декілька українських великодніх писанок та книжку про Україну в англійській мові.

Осередок СУМА ім. полк. Є. Коновальця належить до одного з кращих осередків в ЗДА. Осередок має власний прапор, видає власними силами редаґовану газету - журнал „Провінь", організує чималий відділ Юного СУМА, влаштовує власні і спільні з другими спорідненими організаціями імпрези та цим способом активізує громадське життя на терені Трентону.

Переведено грошову збірку на фонд будови Української Католицької Церкви в Новому Ульмі (Німеччина). В дні 4 липня на спілку з місцевим відділом ООЧСУ відсвятковано Акт 30 червня 1941 року, сходинами членів обох організацій, на яких доповідь про значення цієї події виголосив п. О. Плішук.

Члени осередку разом зі своїм прапором брали участь в святкуванні 25-річчя ОУН в дні 13 червня в Українському Селі, в Бавнд Бруку, Н. Дж В дні 11 липня в Трентоні виступали разом з пластунами на Зустрічі - Святкуванні 10-річчя бою під Бродами, а в днях 14 і 15 серпня взяли поголовну участь в 3-му Всеамериканському Здвизі СУМА в Бавнд Бруку, Н. Дж. Голова осередку п. Андрій Турчин проводить всією діяльністю осередку незвичайно справно і гідно.

Пластова група — начислює 60 пластунів і пластунок, поділених на чоловічий і жіночий коші, з юнацькими куренями та новацькими гніздами і стежею пластунів - сеньйорів. Свої річні загальні збори, пластуни відбули дня 2-го травня, на яких обрано нову старшину групи в такому складі: провідник групи — ст. пластун Олександер Харків, реф. жіночих частин — пл. сеньйор Ірина Скрипчук, реф. чоловічих частин — ст. пластун Іван Гафткович, писар — ст. пластунка Нуся Васильків, касир — ст. пластунка Анастазія Мрочко, господ. реф. — ст. пластунка Оксана Мицик. Перевірна Комісія: пл. сеньйор Анна Бойцун, пл. сеньйор Василь Верган і ст. пл. Леся Маркевич.

Упродовж 1954 року пластова група виїздила на „Свято Весни" в честь покровителя Української Молоді Св. Юрія і на „Пластову Зустріч", присвячену 40-річчю вимаршу УСС на Пластову Оселю в Іст Четгем, Н. Й., влаштувала власне „Свято Весни" на „пластовій поляні" в Черчі, висилала до юнацьких і новацьких таборів в Іст Четгем своїх членів, брала участь у святкуванні 10-річчя бою під Бродами в Трентоні влаштувала одно - і дводенні прогулянки і провадила нормальну діяльність по гурткам і роям на щосуботніх сходинах.

Під час Великодніх Свят жіночий кіш пластової групи зорганізував „Пластовий Ярмарок", а в перший день Великодня пластунки вивели під церквою традиційні українські гагілки.

Спортове Товариство „Стріла" вже другий рік проявляє свою гарну діяльність не лише в Трентоні, але і в найближчій околиці стейтів Ню Джерзі і Ню Йорку, виїжджаючи на змагання у копаному м'ячі до Филаделфії, Ню Йорку, Елизабету, Нюарку, Брістолю, Томсривер і т. д. Душею Товариства є п. Михайло Бойцун — менаджер, а головою д-р Євген Лотоцький.

Українська Мистецька Виставка, що відбулася в минулому році в рямках американського стейтового ярмарку — „Стейт Фер" на великих виставових просторах — принесла трентонським українцям неабияку славу серед своїх і чужих. Як відомо, в мин. році на стейтовому ярмарку, за старанням „Об'єднаного Жіночого Комітету м. Трентону" українські пані з організацій СУА, МСУ і ЗЧХ влаштували у двох просторих ґабльотках в пишному й великому павільоні „Доместік" чудову виставку українських вишивок, різьби, кераміки, ручних робіт, писанок, велику карту України в англійській мові та, як символ українського мистецтва, бандуру. Крім Виставки, в програмі ґрандіозного „шову" відбувся також концерт артистки - співачки п. Віри Цебенко та виступ Хореографічної Групи ОДВУ з Ню Йорку під керівництвом п. Р. Петріни. Про Концерт і Виставку писала тоді вся трентонська і стейтова англомовна преса.

Цього року стейтовий ярмарок відбудеться від 26 вересня до 3 жовтня і на ньому буде зорганізована виставка українського мистецтва, до якої влаштування пані з місцевих відділів СУА і МСУ були спеціяльно запрошені американськими організаторами. Вже створено спеціяльний „Виставовий Комітет", зложений з пань — членів обох відділів СУН і МСУ, пороблено старання за призбирання гідних і рідкісних експонатів, нав'язано контакт з американськими покровителями виставки тощо. Маємо надію, що Українська Мистецька Виставка в Трентоні й цього року принесе гарні пропаґандивні успіхи в користь та для добра рідного мистецтва.

(ІВКО)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

СПРАВА БЕРҐУ

(Закінчення зі стор. 2)

Як бачимо, справа для польської еміграції не приємна і нагадує собою недавню справу НТС і Міллера-Хорунжого серед російської політичної еміграції.

У зв'язку зі справою Берґу президент польського екзильного уряду Авґуст Залєскі та попередній уряд Доляновського - Ґринєвского склали в громадянському суді в Лондоні акт оскарження проти цілого ряду визначних політиків з Польської Політичної Ради. „Не знаю, — пише Ст. Мацкевіч у своїй статті п. з. „Край і Берґ", — чи ті політики не відмовляться стати перед громадянський суд, бо, здається, що вони не багато можуть сказати в своїй обороні". На списку обвинувачених, як подає „Америка-Ехо" з 8 серпня 1954 р., найвизначніші представники Польської Політичної Ради, а саме: Зиґмунт Березовскі, Францішек Бялас, Алєксандер Демідовіч, Владислав Каньскі, Алєксандер Сєж, Едвард Сойка, Тадеуш Завадзкі, Єжи Здзєховскі ну і... головний ініціятор акції об'єднання та передання влади ген. К. Сосновскому — лідер ендеків — д-р Тадеуш Бєлєцкі. Заходить підозріння, — пише цей журнал, — що діяльність тимчасової Ради Національної Єдности полягатиме на затушуванні справи Берґу. В громадському суді, де речник обвинувачення чекає з актом оскарження, обвинувачені напевно не стануть.

„Колись, — пише Фелікс Зєліньскі з Шікаґо в статті п. з. „Люди з Берґу", вміщеній у ч. 32 часопису „Америка-Ехо", — ген. К. Сосновскі домагався, щоб польський уряд створили найздібніші, найчесніші і найсильніші під оглядом характеру люди. Чи ж би тепер за таких він уважав ендецьких торгівців смертю, героїв з Берґу, які наразили польський народ на поважну шкоду, а своїх американських хлібодавців ошукували в ганебний спосіб?"

„Слово Берґ, — пише у своїй статті в паризькій „Культурі" Стан. Мацкевіч, — означає політику певних груп, окрему від тої, яку я визнаю. Берґ — це політична система у якій певні політичні групи вважали за можливе і відповідне видержавити свої політичні фірми певним чужим розвідкам. Красві треба служити, але не вільно пити з нього кров, наражаючи його на небезпеку по-аматорськи організованих шпигунських достав. Бо це — політика гідна опирів".

Незалежно від „справи Берґу", йде далі гомеричний бій за владу на польському замку в Лондоні. Президент Залєскі, який усунув від влади „збунтованого" інспектора армії ген. Владислава Андерса, іменував своїм наслідником представника польської аристократії князя Сапєгу, який проживає в Африці. Приклонники ген. Сосновського і т. зв. Рада Трьох викликали рішення, на основі якого Головна Комісія Польського Національного Скарбу визнала Раду Трьох за свою зверхню владу, що в ефекті означає припинення допливу фондів з цього джерела для президента А. Залєского та його уряду.

Коли розсварення польської політичної еміграції та скандалістичні афери її головних провідників на зразок афери Берґу доходять до зеніту, польська еміграція не перестає гістерично кричати про прилучення до майбутньої Польщі західньо-українських земель і Львова, бажаючи наш народ, як колись, ущасливити своїми „високими культурними й моральними цінностями".

ПРОТЕСТУЙМО ПРОТИ ПЕРЕЯСЛАВА!

Союз Українських Філателістів, в порозумінні з Комітетом Об'єднаних Американсько - Українських Організацій міста Ню Йорку — Філія УКК випускає з нагоди Великої Протестаційної Маніфестації українців Ню Йорку і Метрополії проти Переяслава, запляннованої на неділю 19 вересня ц. р., серію поштових марок і пропаґандивну конверту, до якої додається відповідно зредаґований в англійській мові текст, вияснення про Переяславську Угоду.

Ці випуски, це наша відповідь на видану недавно Москвою з метою пропаґанди „воззєдиння", серію совєтських марок, яка вже появилася в міжнародньому обігу і має за ціль вмовити в непоінформований Захід, що Україна добровільно вложила свою голову в московське ярмо.

Поштова марка — це дуже доцільний засіб пропаґанди на міжнародній арені і кремлівські можновладці це дуже добре розуміють, тому то теж і випуски Союзу Українських Філателістів мають на меті знештралізувати, принаймні до певної міри брехливу пропаґанду Москви і дати українцям у вільному світі нагоду повести за допомогою цих поштових марок і конверт відповідну контрпропаґанду, в першій мірі серед чужинців, а на тутешньому терені серед впливових американців.

Тому Союз Українських Філателістів оцим звертається з закликом до українського громадянства: приготуйте на день маніфестації адреси чужинців, закуповуйте масово випуски з нагоди 300-річчя Переяслава та пропаґандивні конверти і розсилайте їх до відомих Вам американців, сенаторів, конґресменів, політичних діячів, публіцистів, професпілкових діячів, науковців, а також до різних наукових інституцій, університетів, бібліотек і шкіл, щоб якнайбільша кількість мала змогу дізнатися правду про Переяслав та трагічне 300-річчя України.

Союз Українських Філателістів

✝

ОБ'ЄДНАННЯ АМЕРИКАНСЬКО УКРАЇНСЬКИХ ВЕТЕРИНАРНИХ ЛІКАРІВ

ділиться з членами Об'єднання і Українським Громадянством сумною вісткою, що по довгій і затяжній недузі в дні 7-го вересня ц. р. відійшов у вічність ветеринарний лікар, член Об'єднання, б. член Управи і б. старшина У.Г.А.

д-р ДМИТРО ЛЕГКУН

проживши 56 років.

Похорон відбувся 11-го вересня в Шікаґо.

Вічна Йому Пам'ять!

Об'єднання Американсько Українських Вет. Лікарів в Америці.

ПРАЦЯ
HELP WANTED—MALE

ДО ВИРОБУ КОВБАС
Відповідальний, добра платня, постійне місце для відповідного мужчини.
Тільки особисті зголошення.
MARTIN HOEFFNER,
Morristown Meats and Provision
72 Market St. Morristown, N. J.

ФРИЗІЄР
Добре простеруючий сальон, air conditioned, обслуга, соц. забезпечення, платні вакації, $55 і комісове. Головне втинання жіночого волосся.
DE ROBERTS
47 Main St., Yonkers 3-6435

Help Wanted Male—Female

ДО ПРАЦІ В ДІЛЯНЦІ
"Housekeeping" та "Dietary"
Зголошення до
MISS JOEST
"Personnel Director"
NASSAU HOSPITAL
MINEOLA, LONG ISLAND

ФРИЗІЄР-КА МАНІКЮРИСТ
Мужчина або жінка.
Madison Avenue сальон.
Добра нагода.
Телеф. по 6 P.M.
MU 8-4184

ФРИЗІЄР — КА
з досвідом, мужчина або жінка. Стала праця. Добрі нагоди.
Голоситись:
COLONY SALON
37-39 — 82 St., Jackson Heights
Phone HA 6-7870

КОСМЕТИКИ
з досвідом у всіх ділянках фаху. Платня — жадна проблема. Досконала нагода.
Голоситись:
SALON NINO
22 E. 49th St., New York City
Phone PL 3-5430

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Машинки до писання
УКРАЇНСЬКІ И АНГЛІЙСЬКІ
в подвійною азбукою
(Українська й Американська)
НАЙКРАЩИХ МАРОК
HANUSEY MUSIC CO.
244 W. Girard Avenue
Philadelphia 23, Pa.

Miami, Florida
Маємо кімнати до винайму.
Пишіть або їдьте просто до:
Mr. & Mrs. M. SZPAK
257 N. E. 17th Terrace, Miami 32
Florida. — Phone 82-2692

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ
У. Н. СОЮЗУ

ПРАЦЯ
HELP WANTED FEMALE

ОПЕРЕЙТОРКИ
Праця в новій фабриці, пришивання стрічок до светерів. Також потрібно Singer button Sewers. Стала праця, добра платня.
Голоситись:
JAMES KNITTING MILLS
2887 Atlantic Ave., Bklyn
Phone AP 7-6663

Молоді дівчата або жінки
до науки шиття светерів. Платня під час науки. Коли навчаться—можна заробити $100 тижнево. Праця цілий рік. Також пошукується до прасування і ручного шиття. Голоситись:
JOHAN KNITTING MILLS, 75-19 Jamaica Ave., Woodhaven, L. I.

CUTTER WANTED
до жіночих светерів.
Голоситись:
RIMAX KNITTING MILL
1625 Hancock Street
Brooklyn, N. Y.
Phone HE 3-2730

ОПЕРЕЙТОРКА
у всіх ділянках фаху.
Стала праця. Досконала платня. Приємні умовини праці.
Голоситись:
BEAUX ARTS BEAUTY SALON
in Beaux Arts Hotel
307 E. 44th St., New York City
Phone MU 4-1127

КУХАРКА — ГОСПОДИНЯ
Досвідчена. Спання на місці. Власна мила кімната з лазничкою. Всі елекр. прирядн. Досконала платня. Нові рекомендації. Приємна родина в Great Neck.
Телеф. Great Neck 2-8222

SLIP STITCHERS
Тільки досвідчені.
Праця при мужеських ковнірах.
Повний або частинний час.
Догідно до поїздів до West End і Sea Beach.
Тел.: TE 7-1873

ДОМАШНЯ РОБІТНИЦЯ
Дім лікаря — рекомендації досвіду.
Спання на місці.
Union 6-0646
або UN 3-2442

FINGERWAVER - MANICURIST
з досвідом у всіх ділянках фаху. Стала праця — добра платня. Приємні умовини праці.
Голоситись:
ROSEWOOD BEAUTY SALON
83-16 B'way, Elmhurst, L. I.
Phone HA 9-4875

КОСМЕТИЧКА
Досвідчена у всіх ділянках фаху. Стала праця — добра платня. Приємні умовини праці.
Голоситись:
RICHARDS' BEAUTY SALON
90 Merrick Road, Baldwin, L. I.
Phone BA 3-4052

Книжка й часопис — найнеобхідніші речі в домі культурної родини.

ПРАЦЯ
HELP WANTED—FEMALE

Реєстровані Пікулувальниці
ДО ПРАЦІ
НА ВСІ
ЗМІНИ
Заплата на початок від $52.86
за 5 днів в тиждень, 40 годин.
Підвишки два рази в рік.
3 тижні вакацій.
Даром госпіталізація.
Даром харчування.
Багато інших користей.
Зголошення
Perth Amboy GENERAL Hospital
NURSING OFFICE
Hillcrest 2-3700
Perth Amboy, N. J.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Повідомляється членів В-ва св. Арх. Михаїла відд. 332, що місячні збори відбудуться в суботу, 18. вересня, о год. 7:30 веч., в У. Н. Домі на Колфакс вул. Проситься всіх членів прийти на збори. — М. Сірман, рек. секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Т-во Подільська Січ відд. 8, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 19-го вересня в залі Укр. Клюбу при 13 Washington St., о год. 2-ій пополуд. Зараз по зборах буде забава. Просимо всіх членів явитися. П. Гарасимів, предс.; В. Мандзій, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Т-во Запорозька Січ відд. 342, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го вересня, о год. 2-ій попол., в церковній залі. Проситься усіх явитись на означений час. Пригадується довгуючим членам, щоби сповнили свою належитість, бо інакше будуть суспендовані. — Гр. Волянський, предс.; Н. Кіра, кас.; І. Маркович, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, відд. 64, відбудуться в суботу, 18. вересня, о год. 7:30 веч., при Мейн вул., у Винярського. Просимо всіх на збори. — І. Бурний, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Звичайні місячні збори членів Б-ва св. Юрія відд. 239, відбудуться в суботу, 18-го вересня, в третю суботу місяця, в домі Укр. Амер. Горожан, при 847 North Franklin. Секретар буде урядувати від год. 5 до 7:30 попол. — Д-р В. Галан, предс.; М. Ковальчук, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, відділ 206, відбудуться в неділю, 19-го вересня в парафіяльній залі при 74 Геррис Еве., о год. 1-ій попол. Просимо всіх членів прибути на ці збори, будуть важні справи до обговорення і до полагодження, як також будуть пороблені приготування до товариської забави. Вписуйте своїх дітей і знакомих в ряди членів УНСоюзу. — М. Чагарин, предс.; І. Кокольський, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. — Б-во св. о. Николая відд 175, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. вересня, о 1-ій год. попол., в У. Н. Домі, 4566 Мартин вулиця. Проситься членів прибути на час, є багато важних справ до вирішення. Пригадується довгуючим членам цього місяця вирівняти свої залеглости. — С. Пелех, предс.; В. Вілінський, кас., Іван В. Іванчук, фін. секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Б-во св. Димитрія, відд. 288, повідомляє, що звичайні збори відбудуться в неділю, 19-го вересня, зараз по Сл. Божій. Просимо всіх членів прийти на збори. — М. Брус, предс.; В. Заговтський, кас.; Д. Мушастий, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Повідомляємо всіх членів відд. 370, Т-ва Любов, що загальні місячні збори відбудуться в неділю, 19-го вересня, зараз по Богослуженні в приміщенні церковної залі, 127 Парк вул. Перед зборами буде спільна фотографія для видання „Календаря" тож проситься всіх членів прийти. Повідомляємо всіх членів вирівняти вкладки бо в противнім разі уряд змушений суспендувати. На 2-го жовтня наше місто дарує Український Національний Прапор для міста Ню Гейвен, тож присутність членів обов'язкова. — К. Стасюк, предс.; І. Куць, кас.; Р. Голубович, рек. секр.; В. Гіна, секр.

ПАССЕЙК, Н. ДЖ. — Т-во ім. Т. Шевченка відд. 42, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. вересня, о год. 2-ій попол., в УНДомі при 237 Говп Еве. На збори просимо приходити всіх членів, бо є справи які повинні всіх цікавити для добра Т-ва і для власного добра. Члени, які залягають з вплаченням членських вкладок повинні їх вирівняти. Приєднуйте нових членів. — В. Марущак, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Б-во Преч. Діви Марії відд. 259, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го вересня, в церковній залі 4952 So. Paulina St., о год. 2-ій попол. — П. Трусяк, рек. секр.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Т-ва ім. Б. Хмельницького, відд. 137, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го вересня, о год. 2-ій попол., у парафіяльній залі. Просимо всіх членів явитися на тих зборах бо є важні справи. Пригадуємо довгуючим членам вирівняти свій довг. — Г. Яворський, предс.; М. Колодруб, кас.; С. Колодруб, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, відд. 291, відбудуться в неділю, 19. вересня, о год. 3. попол., в приміщенні У. Н. Дому при Вест 14-ій вул. З огляду на ряд важних справ проситься всіх членів прибути обов'язково. — І. Вільшанецький, рек. секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ
У. Н. СОЮЗУ

Дев'ята річниця трагічної смерти
ЛЕСІ ІВЧЕНКО
припадає
на вівторок 21-го вересня цього року.
ПАНАХИДА
за спокій Її душі буде відправлена
в суботу, 18-го вересня, о 8 год. вечора
в Церкві св. Володимира, на 14 вулиці в Ню Йорку.
МАТИ

ПОДЯКА

Волею Всевишнього відійшов від мене мій Найдорожчий і Незабутній Чоловік

ГАРАСИМ ЧЕРНИШ,

у 55-тому році життя упокоївшись нагло 17-го липня і похоронений на цвинтарі Монт Гоб у Торонто 20-го липня 1954 року.

В цьому безмежному горі не залишили мене самою Рідня, Друзі, Приятелі та Знайомі. Вони ділилися моїм смутком, не жаліючи слів розради й потіхи та допомагаючи при влаштуванні похорону.

Не маючи змоги подякувати всім зокрема, цією дорогою складаю найсердечніше Спасибі всім тим, що підтримували мене в ці важкі хвилини.

В першу чергу дякую Вп. Д-рові Шиманському за безкорисну, дбайливу і жертвенну лікарську опіку під час недуги Покійного. Також дякую всім тим, що відвідували Покійного в час Його недуги та несли Йому і мені слова розради.

Дякую Всечеснішим Отцям: Кан. Каменецькому, Бенешові та Еліїву за заупокійні Богослужби, відслуження похоронів і відпровадження тлінних останків Покійного на місце вічного спочинку як теж за молитви і Богослужби за Покійного.

Дякую Родині Покійного за видатну допомогу при влаштуванні похорону, а всім Пластовим Друзям, Приятелям і Установам за щиру підтримку у важкі хвилині і за вінки й квіти на домовину.

Також дякую за вислови співчуття всім тим, що з різних причини не могли особисто віддати послідньої прислуги Покійному, як теж за молитви й Богослужби за Покійного.

Всім щире спасибі.

Дружина ГАЛИНА ЧЕРНИШ.

КЛІВЛЕНД і ОКОЛИЦІ!

За ініціятивою Креслярського Комітету Клівленду в складі пп. Проф. І. Бурда, Інж. М. Курах, Інж. М. Тарасюк і Канд. Інж. В. Антонів в Клівленді зорганізувався і вже започаткував свою працю

ПРАКТИЧНИЙ ТЕХНІЧНИЙ КУРС

для перевишколу учасників на технічних креслярів, копіювальників, техн. писарів, знавців техн. плянів, леаутменів, фабр. інспекторів. Виклади в укр. мові з англ. термінами. Двомовний учб. матеріял.

Зацікавлених здобути технічне знання і одержати працю в новій професії проситься вже завчасу вписуватися на ці курси, щоб Комітет міг винайміти відповідню залю. За інформаціями звертатися до п. В. Антонів, 2430 Tremont St., тел.: SU 1-9596 між год. 7-8 веч, або в склепі п. В. Барана, 2430 Tremont St.

Нехай цей перший технічний курс в Клівленді знайде своїх прихильників і принесе для них добро і успіх в житті.

Креслярський Комітет

Посмертні Згадки

ІВАН ДЕЦИК, член відд. 106 УНСоюзу в Шікаго, помер по тяжкій недузі 20-го серпня 1954 р., у 58 році життя. Прибув до ЗДА 1949. р., і в тім же році вступив до УНСоюзу. Покійний походив зі с. Берегя, пов. Самбір, Зах. Україна. Бувший член та старшина Української Галицької Армії, опісля учителював в Галичині. Полишив в смутку дружину Ольгу. Похорон відбувся 23-го серпня з погребового заведення до церкви св. о. Николая, а відтак на цвинтар св. о. Николая, Гіґгінс Ровд і Десплей Ривер при участи Членів відд, Родини, Кревних та Знайомих. — В. Й. П.!

Г. Дацьків, секр.

ІВАН ЖАВКО, член 271 відділу УНСоюзу в Елмайра, Н. Й., помер по тяжкій недузі 23-го серпня 1954 р., проживши 61 р. Покійний походив зі села Риків, пов. Турка, Зах. Україна, до УНСоюзу вступив 1940 р. Полишив в смутку дружину, 7 синів, 5 дочок і 6 внуків. Похорон відбувся 26 серпня з дому жалоби до грек.-кат. церкви св. Николая при участи Родини, членів Т-ва та Знайомих. Тлінні останки поховано на вічний відпочинок на цвинтарі св. Николая. — В. Й. П.!

І. Чопко, секр.

ПІДРУЧНИК ГРОМАДЯНСТВА
(CITIZENSHIP HANDBOOK)
Накладом
Злученого Українського Американського Допомогового Комітету
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Можна набути в книгарні „Свободи":
"SVOBODA", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

РОЗШУКИ

Пошукую Віктора КРАСЮКА, який працював на копальні у Німеччині місто Вахум (англ. зона) 1942 року, походить зі Східньої України села Попільня, Житомирської области (раніш Київської). Народж. 1923 р., має на руці ушкодження двох великих пальців. Хто про нього щось знає з якого то не було б року, дуже прошу повідоміть на адресу:
MARIJA CHUKALO
6534 Southern, Detroit 10, Mich.

MISCELLANEOUS

Чи Ви потребуєте $$
$1,000 до $4,000
2-гі МОРТҐЕДЖІ
- Полагоджується в 24-ох годинах.
- Знижка сплат.
- Получіть всі ваші довги.

Expert,
Confidential Service
Phone Mr. Kingsley
LO 4-5850, Ext. 99

Dr. John D. Nemeth
Ветеринар.
Проголошує свій поворот з військової служби до своєї канцелярії при
WOODBRIDGE ANIMAL HOSPITAL
900 St. Georges Avenue
Avenel, N. J.
(Near the Cloverleaf)

РОЗПІЧНІТЬ свій власний бизнес у Вашому власному домі. Малий вклад гроша може принести великий дохід. Зайдіть і поінформуйтеся як успішне може бути плекання шеншиль.
3495 Hudson Blvd. Jersey City, N. J. — Swarthmore 5-0254

Додайте виразу й принади своїй особистості.
Щоб волосся було густе і довге додайте трохи штучного. Коси сплетені з дротом й інші прикраси з волосся. Найкраще правдиве волосся — перуки відповідно до Вашого лиця і вигляду.
Поштові замовлення виповняються зараз. На бажання цінник.
SYLVIA
515 Madison Ave. N. Y., N. Y.
(вхід на 53rd Street)
PL 8-1389

TV SERVICE FREE
на 1 місяць.
для ґарантії Вашого вдоволення. STARLING пропонує Вам даром користування TV апаратом по направі Вашого TV сету. Кошторис даром — без зобов'язань.
Тел. STARLING
SH 3-7565
For Expert TV Service
Deal with a responsible TV Co.

Про багату творчість Богдана Лепкого довідаєтесь в брошурі
ВОЛОДИМИРА ВЕЗУШКА
БОГДАН ЛЕПКИЙ
Ціна 25¢
Замовлення з належитістю слати до:
"SVOBODA"
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

BUSINESS OPPORTUNITY

Знаменита нагода набути добрий інтерес у Флориді
МОДНИЙ МОТОР КОРТ,
14, гарно умебльованих кімнат для туристів, дво кімнатний дім для властителя на головній дорозі U.S. 441 & 27, близько всіх головних атракцій Флориди. Ціна $55,000 готівкою, або половину згори, другу половину на легкі піврічні сплати. По ближчі інформації пишіть до властителя:
НИКОЛАЙ КРИВИЙ
P. O. BOX 82 WEIRSDALE, FLA.

CANDY & STATIONERY STORE
Повний виряд, заснований понад 25 років. Можна поліпшити умов. життя. Цей чудовий бизнес власник продає по д. умірковані ціні з причини хвороби.
398 Ocean Avenue
Jersey City, N. J.

ПЕКАРНЯ
заснова 16 р. Виряд в доброму стані. Можна поліпшити життя. 2 кімн. апарт. до зайняття. Цей чудовий бизнес, власник продає по д. умірковані ціні. Зайдіть до власника 4524 Avenue N. Broklyn, N.Y., або тел.: ES 7-5364

ТАВЕРНА — доходове підприємство. Найліпше положення в Hoboken. Між Bethlehem Steel i Todd Shipyards, вгорі апартамент. Виїзд з міста змушує продати. Продаж зі стратою. Ціна $10,000.
Телеф.: HOboken 3-9482

ФРИЗІЄРНЯ — BRONX
Повний виряд. 2 крісла. Свіжо відмальовано. Позаду 4 умебл. кімнати. Можна поліпшити життя. Бизнес. положення. Вдова продає по д. умір. ціні.
Телеф. перед. 5 P.M.
PL 8-1389

ROOMING HOUSE
3 поверх. мур. 8 кімн. дім. Піч, газ, холодільник, гаряча і холод. вода. Велик. апарт. для власника. 60 м. до N.Y. Автобус і поїзд кожної години. $300 міс. прихід цілий рік. $10,000.
O. EMILIA
33 Lander St., Newburgh, N. Y.
Newburgh 4784R

Модерна, добре просперуюча ФАРМА
в South Jersey між Mayslanding — Vineland. Містимість на 5000 курчат.
Дальші інформації:
R. D'AMORE
Box 14, Dorothy, N. J.

РОБІТНЯ СУКОНОК
Повний виряд. Добре влаштована. Добре бизн. положення. Можна поліпшити життя. Досконала нагода для кравчині Низький рент. Власник продає з уваги на недугу по д. умірк. ціні.
Тел. власника: TA 9-0258
TA 3-6643

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА
Dandy Central Wisconsin молочна фарма з посілістю, готова до провадження. Ціна тільки $11,-800. 21 штук худоби. 2 трактори. Добра машинерія. Все урожайне. Модерний дім, нова 4-річна стодола. Всі 80 акрів під управу. Також інша добра фарма в Central Wisconsin.
Пишіть:
PALMER VINGER,
Greenwood, Wisconsin

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"

Цікаве для старших чоловіків

Вітаміни й мінеральні води для спеціяльного вжитку людьми старшого віку — є вже відомі. Корисні висліди дають найбільшу заохоту людям, які є стурбовані і пригноблені своїм станом. Не потребуєте морочитися, що ви „старі", втомлені, не почувайтеся, що ви „скінчені", коли той стан не є функціональний, а просто викликаний браком Б1, Б2 niacinamide, або заліза, тому, що тепер появився знаменитий і сильний засіб, який охоплює всі ті життьові елементи плюс 15 інших вітамін і мінеральних вод а все це тільки в одній капсульці. Все, чого потребуєте, це взяти одну з отих капсульок денно, щоб дістати певну скількість терапевтичних вартостей з деяких найважніших поживних складників, які витворюють енергію, відому чоловікові. Щоб дістати 50 штук запасу того препарату, вишліть просто поштою цю вирізку до TYNOL CO., Dept. 512, Box 321, Croton on Hudson, N. Y., а щоби мати певність напишіть друкованим письмом своє призвище й адресу на обороті коверти. Пакунок буде доставлений поштою за післяплатою $4.48, що рівняється видаткові меншому як 10 центів денно, себто досить мало, щоб видати їх для свого добра.

REAL ESTATE

219 акр. МОЛОЧНА ФАРМА з вирядом; 119 акр. упр. землі, д. сконструована стайня, 32x80, 31 місць, елекр. холодільник, 2 silos, стайня на молодняк, 9 штук. Солід. 12 кімн. дім, модер. лазничка, огрівання, 32 шт. худоби, 22 дійної, 2 трактори, потрібний виряд. Податок $168. Macadam положення. $19,500. Знимка на бажання. Bagnardi Realty, 210 Main St., Oneonta, N.Y.

ПРОДАЄМО ДОМИ
в Bronx, Astoria, Woodside, Sunnyside, Jamaica, Flushing, Broklyn, N. Y., New York City і в багатьох інших дільницях. Показуємо даром тільки на замовлення, нашим власним автом.
STEPHEN D. SATZEWICH
32 East 7th Street
New York City
Tel.: GRamercy 3-0713

LAKEWOOD, NEW JERSEY
Куряча фарма, 5-кімн. дім, 1,500 носних курей, 3000 курят (до різання) 75 качок, 4½ акр. включаючи бизнес роздрібного продажу курят. — $32,000.
ISNARDI CO BE 2-1700
7018 — 18th Ave., Brooklyn, N. Y.

НА ПРОДАЖ
35 акр. частина чистої землі, частина лісу, 5 акр. озеро, 3 бонґало, конж. 1-родин. 3-двородин. доми. Понад $4,000 прихід зренту. При голов. дорозі. 3 м. від Dover, тільки 38 м. до Ню Йорку. Жадає $35,000 — за згодою. J. H. Morgan, Broker, 9 North Essex, St., Dover, N. J.
Dover 6-1164

6-родин. муров. дім. Astoria, L.I. до зайн. 3 апарт. на горі. Компл. Модерний. Річн. дохід $2,000, всюди celotex and sanitex. Олив. огрівання, близ. всіх собвеїв, город, можл. паркування. Оцінене на скору продаж. Огляньте: 21-48 45th Ave., Court Square або телеф.: Stillwell 6-7287

Продається 3-родин, мур. дім. 13 кімнат, 2 апарт. 5 кімнатні, один 3-кімн., Один можна вже зайняти. Автоматичний олив. огрівач. Всі удогіднення. Бл. церкви, школи і собвеїв. Продається з причини виїзду. Ціна $9,000. 490 New Jersey Avenue Brooklyn, N.Y. тел.: HY 5-5763.

FARMS FOR SALE

184 акр. фарма. 10-кімн. дім, відокремлений, лазнич. елекр. телефон, 2 стодоли, бетонний бльок, стайня, гар. вода, тущ, кімн. на 21 шт. худоби, 130'x30' курник, автомат. вода і світло, виряд. $18,000 — сплати. Пишіть:
J. Studer, Middleburg, N. Y.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Вже появився в продажі твір
ОЛЕНИ ЗВИЧАЙНОЇ
Миргородський Ярмарок
виданий в 20-літню річницю жалоби страшного голоду на Україні, що був витворений московсько-большевицькою владою в роках 1932-33
ЦІНА 60 ЦНТ.
Замовлення слати:
"SVOBODA"
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околиця
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

УКРАЇНСЬКІ ФОНОГРАФІЧНІ ПЛАТІВКИ
Заходіть або пишіть по українські й другі платівки. Висилаємо платівки по цілому світі. Пишіть щодня по український каталог платівок.
FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 West Chicago Avenue Chicago 22, Ill., U.S.A.

ЩО Є НА ПРОДАЖ В СУРМІ?

КНИЖКИ:

Історія України (велика) І. Тиктора	$12.00
Історія Українського Війська (люксусове)	15.00
Кобзар Шевченка, Вид. УВАН в 4 томах	24.00
Твори Лесі Українки, повне вид. 12 томів	24.00
Царівна, повість О. Кобилянської (люкс.)	3.00
Воля й Успіх, Мардена, з англійського	1.00
СЛОВНИКИ:	
Подвезька: Українсько-Анг. Словник (нове)	5.00
Подвезька: Англійсько Укр. Словник (50 тисяч)	4.00
Л. і В. Українсько Анг. і Анг. Укр. Словник в 3 томах	4.00
Голоскевич: Правописний Словник Укр. Мови 40,000 слів, в гарній оправі	4.50
Підручник Англійської Мови, Проф. Луцького	2.00
Як Стати Горожанином ЗДА (дві книжки)	.85
Музика: МУЗИКА, Музика!	
Альбом 203 Укр. Народних Пісень до співу з акомпаніяментом піяна	2.50
Музика до Слів Шевченка, соля на сопран і альт, з піяном різних композиторів	2.00
Квіточки з України: Єдлички, Присовського, Зєнтарського, Заремби і Гуцулка Ксеня Барнича	1.50
Фоменко, Моя Райдуга, 5 кавалків на піяно	1.00
Барвінський, Наше Сонічко, на піяно	.40
Лисенко: Коза Дереза, оперета слова і музика	1.50
ДЛЯ ДІТЕЙ:	
Українські Народні Казки, ілюстроване під ред. Іваненкової, обкладинки Я. Сурмач	2.00
ДЛЯ РОЗРАДИ:	
Альбом, 12 Грамофонних плит, збірка зі всіх частей України: 2 Гуцульські, 2 Дівочі з Вел. України, 2 Козаки з акомп. Бандур, 2 Хори Мішані, 2 Хори з акомп. великої симфонічної оркестри, 2 Патріотичні, до слів Шевченка. Цілий альбом з пересилкою $10.00 в Сурмі	9.00
ДЛЯ ВИГОДИ:	
Найкращі Укр. Картки на Різд Свята. 100 різних, релігійного змісту $3.50, 25 за $1.00. 50 Різних Укр. Патріотичних на свята $3.50, 12 за	1.00
Шалянові Хустки, по $4.00. Нитки ДМЦ по 10 цт. Канва $1.50 з пересилкою. Панама по $2.50 й ін.	
ДЛЯ ЗДОРОВ'Я	
Мед, чистий, свіжий, з цвітів з околиці Саратоґа оден фунт 39 цт. 5 фунтів $1.50 з пересилкою	$2.00
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, нова велика книжка, д-ра Кібзея	6.00

Заходіть до Сурми, або пишіть:
SURMA BOOK & MUSIC CO.
11 East 7th Street, New York 3, N. Y.

МЕДИЧНО ЛЯБОРАТОРІЙНА ШКОЛА
"L Y O N S"
58 LYONS AVE., NEWARK, N. J. — Tel. WA 3-22-10
проголошує вписи на 6 МІСЯЧНІ КУРСИ:
1) Техніків рентгенологічних (x-ray)
2) Медичних техніків і лябораитів
3) Медичних секретарів.

Денні і вечірні курси. Початок 20-го вересня.
Вимагається середня освіта, або 8 кляс европейської гімназії. — Школа є затверджена N.J. State Dept. of Education. Ученикам, що з добрим поступом закінчать курс, школа дає працю в шпиталях і приватних лябораторіях.
• Вік необмежений. Інформації дає містер Волтер.

ТАРЗАН, ч. 3342. Вирішальна зустріч.

"I'M CAPTAIN OF THE PRISON GUARD, FRIEND," GROWLED RONDAR UNHAPPILY, "AND I DO NOT LIKE MY JOB TODAY. YOU SHOULD HAVE ESCAPED WHEN YOU COULD!"

"AT LEAST," HE ADDED, GRINNING, AS GEMNON AND THUDOS SPRANG FORWARD, "YOU'RE IN GOOD COMPANY. I BELIEVE THESE TWO ARE FRIENDS OF YOURS."

"TARZAN! WHAT BRINGS YOU HERE?" EXCLAIMED GEMNON. "TWENTY WARRIORS," SMILED TARZAN DRYLY, "AND THE WHIM OF AN INSANE WOMAN."

"SO YOU HAVE FALLEN FROM FAVOR!" SAID GEMNON. "I'M SORRY. IT WAS INEVITABLE, I SUPPOSE. YOUR PUNISHMENT?"—"THE LION PIT," REPLIED TARZAN, "MAYBE!"

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

— Приятелю, я є вартовим в'язниці, жахливо мрукнув Рондар, — і я тепер не люблю своєї праці. Ви повинні були втекти, якщо могли!

— Принаймні, — додав він, посміхнувшись, коли Гемнон і Тудос вискочили наперед, — ви є в доброму товаристві. Я знаю, що ці два — це ваші приятелі.

— Тарзане! Що вас привело сюди?, — крикнув Гемнон. — Двадцять вояків, — сухо засміявся Тарзан, — і примха божевільної жінки.

— Так ви втратили ласку!? — сказав Гемнон. — Мені шкода. Гадаю, що це було неминуче. Яка кара? — Лев'яча яма, — відповів Тарзан, — Можливо!